XIX. évfolyam
6. szám
ROMALAP
2011. június
Ára: 300 Ft

ELMENT

A MAGYARSÁG KÖVETE

LD

„LUNGO DROM”

MÁDL FERENCRE EMLÉKEZÜNK

HOSSZÚ ÚT

Június

Június (Ősi magyar nevén *Napisten hava*) az év hatodik hónapja a Gergely-naptárban, és 30 napos. Nevét Jupiter feleségéről, Junó római istennőről kapta. A 18. századi nyelvújítók szerint a június: *termenes*. A népi kalendárium Szent Iván havának nevezi.

PÜNKÖSD ÜNNEPÉT KÖVETŐ VASÁRNAP: Szentháromság vasárnap – „Kicsipünkösd"

Szentháromság állítólagos székelyföldi nevén kicsipünkösd, a pünkösd ünnepét követő első vasárnap. A pápák sokáig vonakodtak, hogy külön ünneppel is megszenteljék, hiszen a hittitok magasztalása minden nap, minden istentiszteleten, minden imádságban előfordul. Hazánkban már Kálmán király elrendelte éppen a mai időpontban a Szentháromság ünnepének megülését. Nyugaton később terjed el, és csak 1334-ben válik egyetemesen kötelezővé. Szentháromság tiszteletére szentelt templomaink már a középkorban föltűnnek, de a XVIII. században, a pestisjárványok szorongásai között a patrocinium egyenesen korjellemzővé válik.

PÜNKÖSD UTÁNI TIZEDIK NAP: Úrnapja – Az oltáriszentség ünnepe

A pünkösd kettős ünnepe utáni tizedik napra a katolikus naptárban úrnapja esik. Ezen a napon „Krisztus titokzatos testét", az oltáriszentséget ünnepli az egyház. Az ünnep fő eseménye a körmenet, amelyen körülhordozzák az oltáriszentséget. A körmenet útvonala mentén négy oltárt állítanak fel az ott tartandó rövid szertartás: evangélium-éneklés és áldás céljára. Az oltárok fölé lombsátrat emelnek, a földre, a tovahaladó oltáriszentség elé rózsaszirmot szórnak. A virágszőnyeg (másutt széna- és illatos füvek terítik be a körmenet útvonalát) és a díszítésre szolgáló zöldágak varázserejű szentelményeknek számítottak; hasonló hatást tulajdonítottak nekik, mint más ünnepek „megszentelődött" növényeinek (főleg betegség és villámcsapás ellen varázsoltak velük). Az oltáriszentséget a talpas szentségtartóban, más néven úrmutatóban hordozzák körül, s abban teszik ki ünnepélyes szentségimádásra is.

ÚRNAPJA NYOLCADÁT KÖVETŐ PÉNTEK: Jézus szent szíve

Az úrnap nyolcadát követő péntek, az egyházi év utolsó változó ünnepe. A Szent Szív a vallásos lélek számára Jézusnak az emberért való önfeláldozó, megváltó szeretetét állítja oda követelményül. A kultuszt *Alacocque Szent Margit* látomásai (1673–1625) szentesítették: a megjelenő Jézus különösen az emberi hálátlanságot fájlalta, és a Szív tisztelőinek az engesztelést, a hónap első péntekjén való gyónást, áldozást kötötte lelkükre. Margit mindjárt a Szent Szív különös oltalmába ajánlotta magát. Ezt a felajánlást később egészen napjainkig jámbor egyének és közösségek, városok és nemzetek követik. Maga XI. Pius az Egyházat is a Szív oltalmába ajánlotta.

JÚNIUS 8. – Szent Medárd püspök

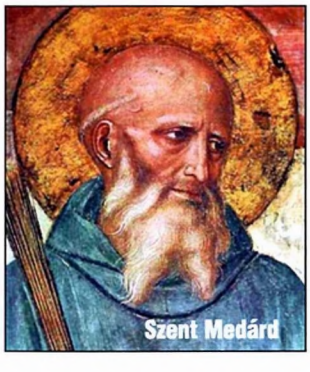

Medárd püspök napjához szerte Európában időjárási regulák fűződnek, amelyek évszázados megfigyeléseknek a szent nevenapjához kapcsolt, népszerűen megfogalmazott eredményei. Ha most esik az eső, akkor a következő negyven napon hasonló lesz az időjárás. Megfordítva is: ha nem esik, akkor negyven napos szárazság következik. A negyven egyébként bibliai szent szám. Utólag költött mondai magyarázat szerint egy pajkos táncoló társaság nem hallgatott a

LD „LUNGO DROM"
ROMA LAP
Megjelenik havonta.

Megjelenik havonta az Országos Roma Önkormányzat támogatásával. Kiadja: az „Oktatási és Továbbképzési Központ" Alapítvány 5000 Szolnok, Aranka utca 3. – Telefon: 06-56/420-110 – Fax: 06-56/514-331 – Levelezési cím: 5000 Szolnok, Aranka utca 3. – e-mail: oktatasialapitvany@gmail.com – Internetcím: www.ldromalap.hu
A lapot szerkeszti a szerkesztőbizottság. – Tervezőszerkesztő: *Gudmon András*
Felelős kiadó: *Farkas Flórián*
Címlapon: Mádl Ferenc
Nyomdai munkák: KARCAGI NYOMDA KFT.
Felelős vezetők: *Márkusné Tankó Orsolya és Nagyné Tankó Tímea* ügyvezető igazgatók
ISSN 1216-982X

szent püspök jámbor intelmeire. Ezért Medárd imádságára negyven napos eső mosta szét őket.

JÚNIUS 11. – Szent Barnabás apostol

Szent Barnabásról keveset tudunk, noha az Újszövetségben viszonylag sok szó esik róla. Az első, amit Barnabásról hallunk, hogy szántóföldjét eladta és annak árát az apostolokhoz vitte az egyházközség szegényeinek szánt adományként. Barnabás segítőkészséggel közeledett Pálhoz, az egykori keresztényüldözőhöz, megtérése után támogatta munkája megkezdésében. Együtt indultak az első missziós útra, Ciprusra, Barnabás hazájába, azután Kisázsiába – de mindig pogánylakta vidékre. Barnabás a pogányok között missziós tevékenységet folytatott, így ők is az Egyház teljes jogú tagjai lettek, hiszen a megváltás az egész világra kiterjed, nem köthető feltételekhez. Pál és Barnabás fölvette az Egyházba a pogányokat, de nem kényszerítették rájuk az ószövetségi törvényeket.

JÚNIUS 13. – Páduai Szent Antal

Legnépszerűbb legendája szerint a szent egy zsidó embert meg akart győzni arról, hogy Krisztus valóban jelen van az oltáriszentségben. Ezért a zsidó szamarát a kehely és az ostya elé vezette. Az állat a szentségek láttán letérdepelt. Így lett a szamár Szent Antal jelvénye. Általában papi személynek – alázatát és foglalkozása békés voltát bizonyítandó, és mivel Jézus is szamárháton vonult be Jeruzsálembe – nem illett lóra ülnie. A szamár illett a szegénységi fogadalmat tett cseri barátokhoz (az obszerváns ferencesek régi népies neve ez), mert a róluk kialakult kedveskedőn csúfondáros kép a szamár tulajdonságaival ruházta fel őket (igénytelenség, együgyűség, teherbírás). Később, amikor a rend buzgalma alábbhagyott, és tagjai bírált elődeiket követték a bűn útján, a szamár rossz tulajdonságai kaptak hangsúlyt. (A bujálkodás és iszákosság jelképe is volt. Néha az ördögöt öltöztették barátcsuhába, ilyenkor neki volt szamárfarka és patája.)

Június 15. – Szent Vitus

Vid, másként Vitus, Vida ifjú ókeresztény vértanú, a középkor végének kedvelt pártfogója, a Tizennégy Segítőszent egyike. Már tizenkét éves korában megtagadja atyjának, hogy a bálványokat imádja. A fejedelem parancsára ütlegelni kezdik. A poroszlók, de az uralkodó keze is megbénul és csak Vid imádságára gyógyul meg. Vigasságtevők, szép leányzók hiába próbálják Videt hitétől eltántorítani, sőt utána angyalok szolgálnak neki. Angyal tanácsára tanítójával, Modestussal és dajkájával, Crescentiával elhajózik és egy lakatlan pusztában száll ki, ahol keselyű táplálja őket. A császár fiát ördög szállja meg és azt erősítgeti, hogy ki nem megy, amíg Vid ki nem űzi. Fölkeresik, csakugyan *elfuta őtőle az gonosz szellet.* A hálátlan császár mégis bálványimádásra akarja kényszeríteni, majd az ellenkező Videt börtönbe veti. Itt az éjszakai sötétségben a tömlöcöt nagy világosság árasztja el, a láncok pedig maguktól esnek le róla. Ezután a császár égő kemencébe, katlanba vetteti, mesterével együtt, ahol szurokban és ólomban főzik őket. Innen is épségben jönnek ki. Vid megharcol a sárkánnyal is. A császár megkínoztatja őket, mire hatalmas égiháború támad. A bálványok és templomaik elpusztulnak, sokan szörnyű halállal meghalnak, a császár eszét vesztve menekül.

JÚNIUS 18. – Szent Marina

Marina szűz egyetlen leánya volt atyjának. Midőn az apa kolostorba akart vonulni, megváltoztatta leánya öltözetét, hogy ne asszonynak, hanem férfinak lássék, s megkérte az apátot és a szerzetes testvéreket, hogy fogadják be egyetlen „fiát" is. Azok engedvén a kérésnek, befogadták szerzetesnek, és ezután mindenki Marinus testvérnek szólította. Ő pedig nagy jámborságban és nagy engedelmességben élt. Amikor huszonhét éves volt, és atyja közeledni érezte halálát, magához hívta leányát, és megerősítvén őt jó szándékában, meghagyta neki, nehogy valaha valakinek is feltárja, hogy asszony. Ő pedig gyakran kihajtott ökrös szekéren, és fát hozott a kolostornak. Ilyenkor egy férfi házában szállt meg, akinek a leánya egy katonától teherbe esett. Mikor kérdőre vonták, azt állította, hogy Marinus szerzetes becstelenítette meg. Marinust vallatóra fogták, hogy miért követett el ekkora gyalázatot, s ő bűnösnek vallotta magát, és bocsánatért esedezett. Rögtön kivetették a kolostorból. A kolostor kapuja előtt húzódott meg, és három éven keresztül ott maradván, az odavetett kenyérmaradékon tengődött.

JÚNIUS 22. – Szent Ákos

Ákos, deákosan Achatius, ókeresztény vértanú. A keresztesháborúk idején költött legenda szerint Hadrianus császár idejében tízezer katonatársával együtt az Ararát hegyén keresztre feszítették, mert nem áldoztak a pogány isteneknek. Ezért a napot a Tízezer Vértanú ünnepe gyanánt is számon tartották. A legenda szerint keresztre feszítésük idején a nap hatodik órájában nagy földrengés támadt, ők azonban félelem helyett azoknak testi-lelki egészségéért, boldogulásáért imádkoztak, akik majdan böjttel és hallgatással hozzájuk könyörögnek. A kilencedik órában kiadták lelküket. Testüket újabb földrengés tépte le a keresztről. Angyalok földelték el őket.

JÚNIUS 27. – Árpád-házi Szent László király

László (uralkodott: 1077–95) 49 éves, és a soron következő keresztes hadjárat kiszemelt vezére volt, amikor az unokaöccsével, Kálmánnal, a későbbi „könyves" királlyal folyó viszálykodás közepette szélhűdés érte. 1095. július 29-én halt meg. Halálát követően kultusza szinte azonnal virágba szökkent. Sírja csodatévő zarándokhely lett, mondák és legendák fonták be már életében is legendássá nőtt alakját. Szentté avatását azonban csak III. Béla kezdeményezte 100 év múlva. III. Celesztin pápa az ő kérésére két bíborost küldött, hogy a király nagyváradi sírjánál történt csodákat felülvizsgálják. Miután több csodás gyógyulás szemtanúi lehettek, egy égi jel végképp meggyőzte az olasz csodaszakértőket. 1192. június 27-én, déltájban a váradi székesegyház fölött fényes csillag gyúlt ki, s ott lebegett a magasban két órán át. László napját a szokástól eltérően azóta sem halála, „égi születésnapja" évfordulóján üljük, hanem június 27-én, a csillagjelenés napján.

Felhasznált irodalom: Neumann-ház

ÁPOLHATJÁK A CIGÁNYOK A KULTÚRÁT

Nem rendezvények helyszínének szánják azt a közösségi házat, amelyet birtokba vehetett a paksi Cigány Kisebbségi Önkormányzat, hanem olyan programok otthonául, amelyek a cigányság kulturális felemelkedését szolgálják.

A város abban a szerencsés helyzetben van, hogy az állami normatíva többszörösét tudja biztosítani a kisebbségeknek – hangsúlyozta *Hajdú János* polgármester. A cigány kisebbségi önkormányzat eddig is megkapta a bizalmat, de talán ez az első alkalom, hogy tagjaiban valódi partnerre talált az önkormányzat, tette hozzá, majd azt is kiemelte, valós együttműködés alakult ki. Csak akkor fognak az újabb témába, ha az aktuálisnak a végére értek. Ebbe a sorba illeszkedik a közösségi ház átadása is, amely felzárkóztató programok, képzések helyszíne lesz majd. A város jelenlegi vezetése rendre, rendezettségre és szabályosságra törekszik, és fontosnak tartja, hogy az átlagosnál jobb lehetőségeket ne herdálja el. A mi példánkat kell követni és a rábízott javakat gazdaságosan, ellenőrizhető módon felhasználni – húzta alá Hajdú János. Paks példa akar lenni abban, hogy a cigányságnak valódi segítséget nyújt – mondta a polgármester. A CKÖ szigorú házirend és szerződés alapján egy évre kapta használatba a házat, a továbbiakról a tapasztalatok alapján döntenek. A házban tanoda működik majd, ahol elsőként az alsó tagozatos gyerekek számára nyújtanak segítséget a felzárkózásban, beleértve a művészeti nevelést és szabadidő hasznos eltöltését is. Tematikus előadás sorozatokat, köztük életvezetési tanácsadást, szerveznek a felnőtteknek.

ROMA MENTORI PROGRAM A GÖDÖRBEN

Önbizalom fejlesztés, önkép erősítés, jövőképformálás a művészet és a kultúra segítségével – ez a célja Bhim Rao Egyesületnek, a nemzetközi Roma Mentor Program hazai résztvevőjének. Eredményeiket több mint háromszáz diák közreműködésével mutatták be az Athe Sam fesztiválon.

„Mi is ugyanazokkal a problémákkal néztünk szembe, mint a programunkban részt vevő gyerekek, tudjuk mit jelent a kirekesztettség, a szegénység. A mentorainkon keresztül mutatjuk meg, hogy létezik más világkép is, és reméljük, hogy életútjuk alapján a gyerekek példaképeivé válhatnak" – mondta ***Glonczi Nikoletta***, a Roma Mentor Program (RMP) projektvezetője. A céljuk az, hogy a résztvevő felső tagozatos diákok a művészet és a kultúra segítségével megerősítsék az önképüket, az önbizalmukat, és legyen jövőképük. A nemzetközi projekt Macedónia, Szlovákia, Bulgária, Románia és Magyarország részvételével zajlik. A hazai szervezet, a Bhim Rao tizenöt intézmény több mint háromszáz roma diákjával foglalkozik, tizenöt állandó és néhány időszakosan besegítő roma mentor közreműködésével.

ROMA JOGI SZERVEZET: HATÉKONYABB HATÓSÁGI FELLÉPÉSRE VAN SZÜKSÉG

Az Európai Roma Jogok Központjának (ERRC) munkatársai szerint a hatóságoknak hatékonyabban kellene fellépniük a romák ellen irányuló erőszak és az Európában a leginkább őket érintő emberkereskedelem ellen.

***Rob Kushen**, az ECCR igazgatója a szervezet szerdai, budapesti tájékoztatóján azt mondta: egyértelmű, hogy az államnak kötelessége kivizsgálni a romák elleni erőszakos bűncselekményeket, gyakran mégsem elég hatékony a nyomozás, akár hivatalos személyek, akár civilek az elkövetők. **Stano Daniel**, az ECCR kutatója kiemelte, hogy a szervezet a megelőzés fontosságát hangoztatja, és úgy látják, szorosabban kellene együttműködnie a rendőrségnek a civil szervezetekkel. Az áldozatok támogatása, segítése is igen fontos – tette hozzá. Úgy véli, emellett rendszeres, folyamatos képzésre van szükség, hogy a hatóságok tudják, mi a teendő ezekben az esetekben. **Geller Judit** azt mondta, hogy az emberkereskedelem áldozatai között Magyarországon is felülreprezentáltak a romák, az érintett nők mintegy 80 százaléka roma. Mint kifejtette, Magyarország forrás- és tranzitország egyben. Úgy véli, a hatóságokat jobban fel kellene készíteni arra, hogyan kezeljék ezeket az eseteket, miként ismerjék fel az áldozatokat.*

FELAVATTÁK A SNÉTBERGER ZENEI TEHETSÉGKÖZPONTOT FELSŐÖRSÖN

Felavatták a Snétberger zenei tehetségközpontot a Veszprém megyei Felsőörsön. A beruházást döntően két tényező miatt támogatta a Norvég Alap: egyrészt a romák társadalmi felzárkóztatása, másrészt az országaink közötti jó kapcsolat okán.

Ezzel az intézménnyel esélyt kaphatnak a felemelkedéshez, tehetségük kibontakoztatásához a tehetséges, ám szegény roma gyerekek – fogalmazott *Siri Ellen Sletner* nagykövet asszony. Különleges és egyedi lesz a Snétberger zenei iskola azért is, mert nemzetközileg ismert és elismert zenészeket hoz össze a tanári karban – hangsúlyozta.

„Amikor láttam a vidéki cigánygyerekek szemében az óriási örömöt (...), az adott egy nagy pluszt, hogy tényleg érdemes ezt csinálni" – fogalmazott *Snétberger Ferenc*. Háromszázötven tehetséges gyerekből választottak ki hatvanötöt,

akik közül az első kurzusban, június 20-án hatvanan kezdik meg hathetes tanulmányukat. Vannak köztük nagy tehetségek, ha lesz kitartásuk, szorgalmuk és egy kis szerencséjük is, akkor „messze és magasra juthatnak" – mondta a világhírű gitárművész.

Az ünnepségen *Szakcsi Lakatos Béla*, Kossuth-díjas művész zongoraimprovizációkat adott elő, Snétberger Ferenc gitározott, az iskola leendő hallgatója, *Rácz Jenő* pedig csellón játszott.

SZÁMÍTÓGÉPES TANFOLYAM SZLOVÁK CIGÁNYTELEPEKEN

Immár a második turnusban oktattak számítógépes ismereteket az északkeleti-szlovákiai Margonya község cigánytelepén. A Sunshine projekt keretében szervezett, Számítógép és internet a mindennapokban *elnevezésű programban nemcsak a Bártfa (Bardejov) melletti településen, de Sekcov-Topla mikrorégió több cigánytelepén is folyik az oktatás. A Margonyán felállított sátorban naponta 30 roma tanult. Az ilyen típusú oktatás igen fontos elemei a roma előadók, akik roma, illetve szlovák nyelven oktatnak. Margonyán két roma előadó dolgozik egy helyi segítővel, akiket a program első szakaszában képeztek ki 2010-ben. Az oktatás célja a számítástechnikai alapismeretek elsajátítása. Az ötnapos tanfolyam a gyakorlati ismeretekre, így a szövegszerkesztő használatára, információk megkeresésére, elektronikus levelek küldésére, az internetes közösségi portálok használatára irányul.*

NAGY ÉRDEKLŐDÉS STRASBOURGBAN AZ IGAZGYÖNGY ALAPÍTVÁNY KIÁLLÍTÁSA IRÁNT

Tömeges érdeklődést keltett és nagy sikert aratott az Európai Parlament strasbourgi székházában a hátrányos helyzetű gyerekek tehetséggondozását végző Igazgyöngy Alapítvány kiállítása. A tárlat megnyitóján részt vettek a fiatal alkotók és az alapítvány művészeti iskolájának az igazgatója, ***Ritók L. Nóra***, aki elmondta, hogy 650 gyerek tanul a berettyóújfalui művészeti iskolában, háromnegyedük halmozottan hátrányos helyzetű.

A mi történeteink címet viselő kiállítás képein ***Erdős Lajos*** tyukodi cigány mesemondó meséi elevenednek meg tizenéves gyerekek fantáziavilágán keresztül. A művek különlegessége, hogy a gyermekek lakókörnyezetében készültek, a festményeket kiegészítő fotótablók az alkotás folyamatát mutatják be. A tárlat 25 festményből és hét fotótablóból áll. A művészeti iskolában készült alkotások már több száz hazai és nemzetközi pályázaton nyertek díjakat, több külföldi galéria is érdeklődött iránt.

LÁTÓSZÖG – MŰVELTSÉGI VERSENY ROMÁKNAK A ROMA KULTÚRÁRÓL

Nagykanizsán rendezték meg a Látószög – Roma kulturális és műveltségi verseny országos szóbeli döntőjét. A verseny októberben kezdődött, melyre minden magyarországi 7–8. és 9–10. osztályos tanuló jelentkezhetett háromfős csapatot alkotva. Olyan feladatokat állítottak össze a versenyzők számára, amelyekkel nemcsak mérhetik, hanem tovább is fejlesztheti a fiatalok valós tudását. A verseny célja a roma kultúra és művészet elemeinek feldolgozása mellett az volt, hogy a diákok felismerjék a cigány kultúra szerepét az egyetemes művészetben és kultúrában.

A verseny feladattípusai között szerepelt zenei művek felismerése, szövegalkotás, képzőművészeti és mozgókép alkotások felismerése, bemutatása, rendezése, elkészítése, és a roma irodalom alkotásainak feldolgozása, értelmezése. A résztvevő csapatok az oklevelek mellett értékes tárgyjutalmakban részesültek. Ezen kívül mindkét korcsoport első helyezést elért csapata egy hetet tölthet el nyári roma hagyományőrző és művészeti táborban.

MAGYAR ROMÁK A VATIKÁNBAN

Tizenegy magyar roma is részt vett a Vatikánban tartott európai cigánypasztorációs találkozón. A kontinensen élő különböző cigány népcsoportok képviselőit *XVI. Benedek pápa* fogadta. Európa húsz országából érkeztek a romák, sintik és a manus, a kalo és más cigány népcsoportokhoz tartozók: egy részük letelepedett és integrált, mások vándoréletet élnek. A cigányul is szóló XVI. Benedek a német koncentrációs táborokban meggyilkolt cigányokról emlékezett meg. A vatikáni audiencia-teremben cigánymuzsika szólt.

Magyarországról tizenegyen érkeztek *Dúl Géza*, a magyar püspöki kar cigánypasztorációs referense és a magyar Szent Egyed közösség vezetésével. Vácról, Szegedcsanádról, Egerből jöttek, valamint Ungvárról és a román delegációval Erdélyből is. „Ennek a rendkívüli ünnepnek az az üzenete, hogy a cigányoknak van helye a világegyházban, ahol minden ember méltóságra talál" – nyilatkozta Dúl Géza.

ROMA FESZTIVÁL A POSZT-ON

Roma fesztivál kapcsolódott külső programként a Pécsi Országos Színházi Találkozóhoz (POSZT). A Színes Kavalkád ezúttal a nők helyzetével foglalkozott. A pécsi Színes Gyöngyök Egyesület harmadik alkalommal kapcsolódott programsorozatával a POSZT-hoz. 2009-ben a roma hiedelmekkel és hitvilággal foglalkoztak, tavaly az Európa Kulturális Fővárosa program keretében a Romának születtem kérdést járták körbe.

Az idei háromnapos programsorozat a roma nők családi, társadalmi helyzetét helyezte előtérbe. A témáról ismert roma művésznők, szakemberek, kutatók beszélgetnek, és erről szólt az esti irodalmi est, filmvetítés és a Sufni Cult Caféban nyíló fotókiállítás is. Gyermekprogramokkal várták a szervezők az érdeklődőket, helyet kapott a romák világának képeit, arcait bemutató Aroma című vándorkiállítás is. Este a sétatéri POSZT színpadon a Tollfosztás című színdarabot adták elő roma színészek. Ugyanitt hagyományőrző roma népzenei és táncccsoportok léptek fel.

Összeállítottuk az fn.hu, kanizsaujsag.hu, MTI és Teol hírei alapján.

A hónap hírei • A hónap hírei

Sólyom László kapta a Justitia Regnorum-díjat

Dr. Sólyom László volt köztársasági elnököt tüntette ki idén a Justitia Regnorum Fundamentum-díjjal Dr. Kállai Ernő, a nemzeti és etnikai kisebbségi jogok országgyűlési biztosa.

Az ombudsmanok által alapított díj kiemelkedő emberi helytállás, szakmai tevékenység vagy életút elismeréseként kerül átadásra azon személynek, aki az emberi és állampolgári jogok, a kisebbségi jogok védelme, az információs szabadság és az adatvédelem, valamint a környezetvédelem terén kivételesen magas színvonalú, példaértékű eredményt ért el, vagy jelentősen hozzájárult ilyen eredmény eléréséhez.

Kállai Ernő, a nemzeti és etnikai kisebbségi jogok országgyűlési biztosa beszédében úgy fogalmazott: a kisebbségi jog területén „nem egyszerű az élet és az ügy", mert a társadalomból kirekesztettek nem népszerűek. Úgy tűnik, egyre kevesebbet foglalkoznak ezzel az üggyel, annak ellenére, hogy az ország népességének 10 százalékáról szó – hangsúlyozta a biztos, kiemelve, a kisebbségi származásúak a társadalom megvetettjei, kirekesztettjei és megbélyegzettek.

A kisebbségi ombudsman az díj átadásakor Sólyom Lászlót méltatva úgy fogalmazott, a díj nemcsak egy munkának, egy tevékenységnek az elismerése, hanem egy bátorítás, hogy a volt köztársasági elnök minél többet tegyen a szerencsétlen, a társadalomból kirekesztett emberek sorsának jobbra fordulásáért. A biztos remélte, hogy a jövőben is folytatódni fog a társadalmi kirekesztés elleni munka, hiszen a Sólyom László által lerakott alapokra már lehet építkezni.

Sólyom László beszédében hatalmas politikai veszteségnek nevezte az önálló szakombudsmani hivatal megszüntetését. Mint volt államfő köszönetet mondott az elismerésért, illetve a három szakombudsman tevékenységéért, munkájáért. Mint fogalmazott, ha a hatékony munka nem évül el. A cigányság integrációjának kérdését illetően Sólyom László szerint az oktatás a kulcsmegoldás, minden más csupán tüneti kezelés.

LAUDÁCIÓ DR. SÓLYOM LÁSZLÓ

JUSTITIA REGNORUM FUNDAMENTUM-díj átadása alkalmából

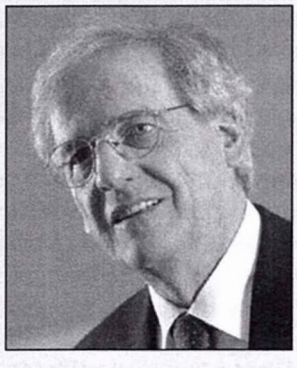

Sólyom László köztársasági elnök urat a Justitia Regnorum Fundamentum-díj idei díjazottjaként köszöntjük.

Ezt a díjat az országgyűlési biztosok kiemelkedő emberi helytállás, szakmai tevékenység vagy életút elismeréseként adományozzák azon személynek, aki az emberi és állampolgári jogok, a kisebbségi jogok védelme, az információs szabadság és az adatvédelem, valamint a környezetvédelem terén kivételesen magas színvonalú, példaértékű eredményt ért el, vagy jelentősen hozzájárult ilyen eredmény eléréséhez. Sólyom László az alkotmányos alapjogok több területén is példaértékű munkát végzett: ő vezette be az adatvédelmi jog fogalmát Magyarországon; mindig kiállt a környezetvédelem ügye mellett, neki köszönhető a jövő nemzedékek országgyűlési biztosa intéz-

ménye, és ő jelölt elsőként roma származású szakembert ombudsmannak.

Sólyom László 1965-ben diplomázott a Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karán, majd felsőfokú könyvtárosi oklevelet szerzett az Országos Széchényi Könyvtárban. 1966-tól 1969-ig Jénában, a Friedrich Schiller Egyetem polgári jogi intézetében dolgozott, ezt követően 1969-tól 1978-ig az MTA Állam- és Jogtudományi Intézetének tudományos munkatársa volt.

Sólyom László a nyolcvanas évek elején kezdett a személyiségi jogokkal foglalkozni; ő vezette be az adatvédelmi jog alkalmazását Magyarországon. Ezektől az évektől kezdve került tudományos érdeklődésének középpontjába az alkotmányos alapjogok kutatása, majd az alkotmánybíráskodás elméleti kérdéseinek vizsgálata.

1983-tól 1998-ig az ELTE Állam- és Jogtudományi Karának Polgári Jogi Tanszékén, majd 1995-től a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jogi Karán egyetemi tanár. Államfővé választásáig az Összehasonlító Magánjogi és Közjogi Tanszék, valamint a Doktori Iskola vezetője volt.

Sólyom László 1969-ben a jénai egyetemen doktorált. 1981-ben az állam- és jogtudományok akadémiai doktorává avatták. 1998-ban megkapta a Humboldt Alapítvány külföldi társadalomtudósoknak járó Humboldt-díját. 1999-ben a Kölni Egyetem díszdoktorrá választotta, ahol 1999–2000-ben vendégtanárként oktatott. 2001-től az MTA levelező tagja.

Az 1980-as évek elejétől környezetvédelmi és más civil mozgalmak jogi tanácsadója, a Duna Kör résztvevője. 1988–89-ben a Nyilvánosság Klub tagja, majd ügyvivője, a Márton Áron Társaság tagja, a Független Jogász Fórum választmányának tagja. Az MDF alapító tagja. Az MDF képviseletében részt vett az Ellenzéki Kerekasztal ülésein.

1989. november 24-én az Országgyűlés alkotmánybíróvá választotta. 1990 és 1998 között bírótársai háromszor választották meg az Alkotmánybíróság elnökének. Megalakulásától, 2000 márciusától tagja a Védegyletnek. 1998-ban a Német Szövetségi Köztársaság érdemrendjének csillaggal ékesített nagy érdemkeresztjével, 1999-ben a Magyar Köztársasági Érdemrend nagykeresztjével, 2003-ban Nagy Imre Érdemrenddel tüntették ki. 2005-ben az Országgyűlés köztársasági elnökké választotta. E tisztséget 2010-ig töltötte be.

Sólyom Lászlónak számos könyve és publikációja jelent meg. Sokrétű, színvonalas és példaértékű munkásságából most mégis a kisebbségi jogok védelme, különösen a roma közösségek integrációja érdekében tett fáradozásait emelem ki.

Elnökségi ideje alatt rendszeresen támogatta és látogatta a hazai kisebbségeket országszerte; bátorítva e közösségeket és egyben anyaországaikat is a mind szorosabb együttműködésre, hagyományaik, nyelvük és kultúrájuk megőrzésére. Sokat fáradozott ugyanakkor azért is, hogy a határon túli magyar közösségek is otthon érezhessék magukat a szomszédos államokban.

Köztársasági elnökként fontos feladatának tekintette, hogy aktívan vegyen részt a különböző sztereotípiák, előítéletek eloszlatásában, és megpróbálja a társadalom figyelmét a nemzeti és etnikai kisebbségek valós helyzetére, eseményeire irányítani. Nem törődve az őt ért kritikákkal, bátran, mert roma származású jelöltet javasolni a nemzeti és etnikai kisebbségi jogok országgyűlési biztosának. Rendszeresen találkozott roma értelmiségiekkel, művészekkel; folyamatosan igyekezett mélyíteni a cigány társadalom nyelvi, kulturális, gazdasági sokszínűségéről szerzett ismereteit. Országjárásai során számtalan, cigányok lakta településre látogatott el, mindig hangsúlyozva, hogy a cigányság integrációja a társadalom fontos feladata, amelyhez munkalehetőségek és megfelelő szintű oktatás megteremtésén át vezet az út.

Elnöksége alatt több cigány kisebbségi oktató-nevelő munkát folytató intézményben tett látogatást. E látogatások alkalmával szerzett tapasztalatai megerősítették abban a hitében, hogy a roma közösség számára a kitörés kulcsa az oktatás. Kitüntetett figyelemmel kísérte a cigányság oktatással kapcsolatos valamennyi pozitív kezdeményezését, így különösen a Gandhi Gimnáziumot mint modellértékű kezdeményezést, a roma gyermekekkel foglalkozó szakemberek, pedagógusok képzését, de hasonlóan emelt szót a hátrányos helyzetű térségek – többek között Cserhátsurány, Magyarmecske – kisiskoláinak vonatkozásában is.

A romákat sújtó erőszak-sorozat kapcsán is hangoztatta, hogy a cigányság beilleszkedése az ország jövőjének egyik legfontosabb kérdése, a cigányság és a többségi társadalom viszonyának új alapokra helyezése nem tűr halasztást. Azzal is kifejezte együttérzését a roma közösség tagjaival, valamint részvétét az áldozatok iránt, hogy látogatást tett a cigányok elleni támadások egyik sérültjének betegágyánál. Több fórumon kifejtette, hogy az Európai Unió időszerű feladata, hogy ne csupán az államok, a politikai nemzetek, hanem a kulturális nemzetek, vagyis az etnikai-nyelvi közösségek uniójává is váljon. Többször is hangoztatta, hogy az EU-ban különösen is időszerű és fontos a közösségi kisebbségi politika (és közösségi kisebbségi biztosi tisztség) kialakítása.

Sólyom László volt elnökként is figyelemmel kíséri a kisebbségi közösségek, ezen belül a cigányság sorsát, így 2011-ben 10 millió forinttal támogatta a Magyar Máltai Szeretetszolgálat „Tabán" integrációs programját, amely a monori cigánytelep rehabilitációját végzi.

Sólyom László mindig következetesen kiállt az országgyűlési biztosok – mind a jelöltek, mind az intézmény – függetlensége mellett. Munkássága, elhivatottsága, szakmai hozzáértése, embersége segítette az alkotmányos alapjogok fejlesztését, ezen belül a nemzeti és etnikai kisebbségi jogok érvényesülését. Ezt a munkát szeretnénk elismerni és megköszönni a Justitia Regnorum Fundamentum-díjjal, melyhez szeretettel gratulálunk!

Tételes elszámolás lesz

Lelketlenségnek tartanám, ha csak a cigányságról beszélnénk: a nyomorban élő nem cigányokon éppúgy segíteni kell, mint a cigányokon – mondta a Demokratának *Farkas Flórián*, az Országos Roma Önkormányzat elnöke.

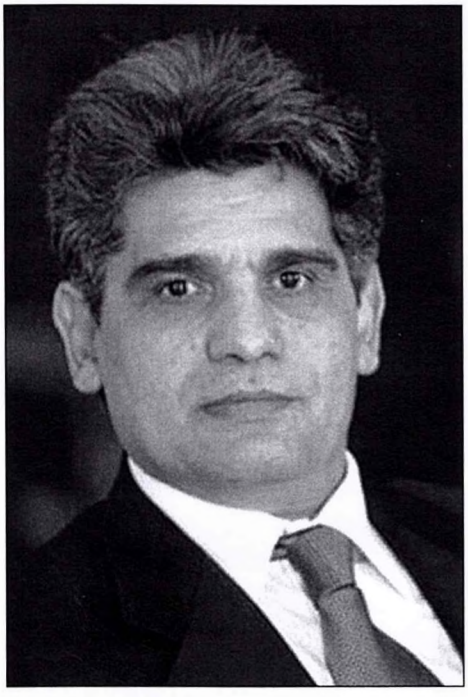

„Év végére már látható jelei lesznek annak, hogy megkezdődött a megvalósítás, 2015-re pedig elérjük a kitűzött célokat"

– Másfél hete aláírt egy megállapodást Orbán Viktor miniszterelnökkel. A kormányzattal együttműködve megvalósítandó programról a múlt héten Brüsszelben is beszélt. Ezen a sajtótájékoztatón nagy vihart kavart egy kijelentése, amelyet több orgánum is úgy értelmezett, hogy egyből lakást kapnak azok a cigányok, akik ezután munkába állnak.

– Természetesen nincs szó arról, hogy a kormány ajándék lakásokat osztogatna. Ez nem csupán irreális ígéret volna, de az elveimmel is ellentétes lenne. Ahogy ezzel a teljesen téves értelmezéssel megjelent a hír, azonnal kiadtam egy közleményt, amelyben cáfoltam, hogy lenne ilyen elképzelés.

– Mire pénteken az amúgy egy kézben lévő hvg.hu és a hirszerzo.hu internetes portálok hazugsággal vádolták meg.

– Az idézett uniós sajtótájékoztatón újságírói kérdésre került szóba a cigánytelepek felszámolása. Ezzel kapcsolatban mondtam, hogy az előző kormányzat ez irányú programja egyáltalán nem teljesült. Majd ehhez tettem hozzá, hogy véleményem szerint nem egyszerűen a cigánytelepek felszámolásán kell gondolkodni, hanem komplexen kell kezelni a kérdést. Vagyis el kell érni, hogy a gyerekeket óvodába, iskolába járassák, legalább az egyik szülő dolgozzon, és ha a család ily módon fenn tudja tartani magát, akkor beszélhetünk arról, hogyan segítsen az állam a lakhatási körülményeik javításán. És még valami: ezután úgy folytattam, hogy lelketlenségnek tartanám, ha csak a cigányságról beszélnénk: a nyomorban élő nem cigányokon éppúgy segíteni kell, mint a cigányokon. Vagyis nem speciálisan cigány programot, hanem szociális lakhatási programot kell kidolgozni.

– Vagyis nem részesítenék előnyben a romákat?

– Nem, mert az igazságtalan lenne.

– Mindenesetre az ilyen hírek elterjedése nem javít azon a közhangulaton, amin az elmúlt időszak eseményei, például a Gyöngyöspatán történtek amúgy is sokat rontottak.

– Ez igaz. Nem állítom, hogy a konkrét esetben szándékosan magyarázták félre a szavaimat. Az viszont szomorú tény, hogy az elmúlt húsz évben voltak olyan személyek, akik úgy tüntették fel magukat, mintha a cigányság jogait, érdekeit védenék, eközben azonban a zavarkeltés volt a céljuk. A Lungo Drom erősödése azt is mutatja, hogy ezek az emberek mindinkább partvonalon kívülre szorulnak, s bízom benne, hogy hamarosan egyáltalán nem lesz táptalaja a botránypolitizálásnak.

– És mit gondol azokról a külföldiekről, akik idejönnek és pénzt adnak, mint például Gyöngyöspata kapcsán Richard Field, úgymond a romák érdekében?

– A pénz csak akkor segít, ha ésszel költik el, valamilyen program mentén. Ha valakinek csak pénze van, az inkább csak ront a helyzeten.

***– Visszatérve a megállapodásra: nincs szó tehát arról, hogy a cigányság ingyenlakásokat kapna.* Mi az, ami ténylegesen szerepel benne?**

– Egy olyan átfogó keretmegállapodást írtunk alá Orbán Viktor miniszterelnök úrral, amivel szerintem ismét példát mutatunk Európának. Az előző polgári kormány idején már világossá válhatott, hogy a Fidesz nem csupán a szavak szintjén elkötelezett a helyzet javításában. Akkor már elindult például egy olyan ösztöndíjprogram, amelynek köszönhetően nőtt a felsőoktatásba jelentkező cigányok száma, sajnos azonban ezt 2002 és 2010 között szétverték. De ennek volt köszönhető az is, hogy az Európai Parlamentben lett képviselete a romáknak. A Fidesz listáján szereplő Járóka Lívia volt az első cigány politikus, aki bejutott az EP-be, s aki az év képviselője elismerést is elnyerte munkája során.

– Nézzük a mostani programot: az egyik legtöbbet emlegetett probléma, hogy nagyon magas a munkanélküliek aránya a cigányok körében. Ezen hogyan javítanának?

– Általános jelenség az országban, hogy bizonyos szakmák lényegében eltűntek. A célkitűzések között szerepel, hogy a cigányság köréből 2015-ig húszezer fiatal szerezzen szakmunkás-bizonyítványt, illetve ezt

kiegészítő felnőttképzésekkel, átképzésekkel ötvenezer embernek olyan piacképes szakmunkásvégzettsége legyen, amivel el is tud helyezkedni. Ezen túlmenően cél az is, hogy tízezer tehetséges fiatal érettségizhessen le, ötezer pedig diplomát szerezzen. Létezik egynéhány megyében már most is működő közmunkaprogram is, amelyet szeretnénk országosan is megvalósítani. Eszerint lehetőség lenne arra, hogy a családok közmunka keretében újíthassák fel, tehessék lakhatóvá akár saját tulajdonú, akár bérelt otthonaikat, de csak abban az esetben, ha az integrációs program keretében vállalják az elsődleges munkaerőpiacra történő felkészítést, szükség esetén tanulást, illetve ezt követően a munkát. Hadd tegyem hozzá, ez sem csak a cigányságra, hanem minden, hasonlóan rossz szociális körülmények között élő emberre vonatkozik.

– Mi a biztosíték arra, hogy a pénz, amit erre szánnak, kézen-közön nem tűnik el?

– Kétezer családsegítő állhat munkába. Ők azon a településen dolgoznak majd, ahol élnek, és az lesz a feladatuk, hogy napi szinten tartsák a kapcsolatot a családokkal, tapasztalataikról pedig rendszeresen beszámoljanak. Folyamatos lesz a kapcsolat az önkormányzatok, a kormányhivatalok és az Országos Roma Önkormányzat között. Így a program állásáról, az elköltött pénzek útjáról is folyamatosan képet adhatunk, s ez a tételes elszámolás határozott cél is a részünkről.

– Ez a program tehát kiterjed az oktatásra, a munkára és a lakhatási körülményekre is. Mikorra vár kézzelfogható eredményeket?

– Év végére már látható jelei lesznek annak, hogy megkezdődött a megvalósítás, 2015-re pedig elérjük a kitűzött célokat. Még egy dologról nem beszéltünk, ez pedig az cigányság általános egészségi állapota. Erre is van program: négy-öt év alatt százötvenezer embert szeretnénk eljuttatni általános szűrővizsgálatra, ami azért is lényeges, mert a prevenció, a betegségek megelőzése, hosszú távon csökkentheti a társadalombiztosítás kiadásait. Valóban komplex tervek mentén fogunk tehát dolgozni.

– Voltak, akik az elmúlt húsz évben azt állították, nem korrekt a cigány szó használata. Ön az elmúlt években következetesen cigányságról beszélt, nem romákról. Tavaly mégis Országos Roma Önkormányzattá változtatták meg az eddigi OCÖ nevét. Mi változott?

– Az említett előzmények ismeretében ez valóban magyarázatra szorul. Nincs szó arról, hogy megváltozott volna a véleményem, sokkal praktikusabb ok miatt döntöttünk így: az európai politikában a roma szót használják, és mivel azok a programok, amelyeken dolgozunk, az EU-val folyamatosan egyeztetve zajlanak, úgy láttuk praktikusnak, ha a szervezet neve is ehhez igazodik, vagyis hivatalosan a roma elnevezés lesz érvényben ezután. Változatlanul azt gondolom azonban, hogy a cigány szóhoz kapcsolt előítéleteket nem úgy lehet megváltoztatni, ha betiltjuk a használatát. Ha a társadalom azt látja, hogy a cigány emberek tanulnak, dolgoznak, tesznek azért, hogy jobban éljenek, akkor változik meg a közgondolkodás.

Bándy Péter
Demokrata XV. évf. 22. szám
2011. június 1.

Lakás, saját jogon

„Alanyi jogon adna lakást a munkába álló romáknak a kormány" – ilyen és ehhez hasonló címek jelentek meg a sajtóban a múlt héten. A szocialisták nyolcéves kormányzása következtében meghaladja a hárommilliót a mélyszegénységben élő emberek száma, nőtt a munkanélküliség, a hiteltartozás miatt kilakoltatottak aránya pedig azért nem emelkedett drasztikusan az elmúlt hónapokban, mert a kormány kilakoltatási moratóriumot vezetett be. Ebben a helyzetben egy olyan mondat, mint amit felkapott a média, súlyos társadalmi feszültséget robbanthat ki.

A hvg.hu és a hírszerzo.hu az alábbi idézettel kívánta igazolni *Farkas Flóriánnak*, a Roma Önkormányzat elnökének szavait:

„...Szociális lakhatási feltételeket biztosítani, amely komplex kérdésként vetítődik elénk, és azt mondjuk, hogy a család egész ügyét kezeljük. A gyermeket iskoláztatjuk, óvodába járatjuk, a két szülőből legalább egynek munkát adunk, és garantáltan már látjuk, tudjuk, hogy dolgozik, valamit termel, fenn tudja tartani a lakását, azt saját jogon juttatjuk lakáshoz..."

Csakhogy az ominózus sajtótájékoztató videofelvétele megtalálható az interneten. Abból kiderül, hogy a kifogásolt idézet elejéről egy, a végéről pedig két mondat hiányzik. A kihagyott részeket vastag betűvel szedtük:

„Cigánytelepeket felszámolni, megszüntetni, ezt csak úgy kijelenteni szerencsétlennek tartom. *Szociális lakhatási feltételeket biztosítani, amely komplex kérdésként vetítődik elénk, és azt mondjuk, hogy a család egész ügyét kezeljük. A gyermeket iskoláztatjuk, óvodába járatjuk, a két szülőből legalább egynek munkát adunk, és garantáltan már látjuk, tudjuk, hogy dolgozik, valamit termel, fenn tudja tartani a lakását, azt saját jogon juttatjuk lakáshoz.* ***Én azt is egy súlyos lelketlenségnek tartanám, hogy ha van egy perifériás terület, és van ott mondjuk három cigány család és hasonló nyomorban élő két, vagy egy, vagy öt nemcigány család, és egyiken segítünk, a másikon nem. Ezért azt gondolom, hogy szociális lakhatás biztosításáról beszélünk, és perifériás nyomornegyedek megszüntetéséről."***

Így már mindjárt más. Az idézett médiumok azonban, hogy céljukat elérjék, ahogy egy baloldali teoretikus, bizonyos *Gyurcsány Ferenc* fogalmazta volt, *„nem bontották ki az igazság minden részletét"*, csak amire szükségük volt. Praktice hazudtak.

Elment a magyarság követe

Elhunyt *Mádl Ferenc* volt köztársasági elnök, az ember, akinek legfőbb feladata volt a nemzet egységének, legjobb értékeinek szolgálata és képviselete itthon és külföldön. Munkássága során béketeremtő, integráló szerepet töltött be, a kereszténység elterjedése folytán kialakult európai értékrend, európai örökség elve vezérelte.

Mádl Ferenc élete során folyamatosan foglalkozott az európai integráció ügyeivel, a modern alkotmányosságban, az emberi jogok kérdéseiben kifejeződő erkölcsi és politikai értékrenddel. Köztársasági elnökként és hivatali idejének lejártát követően is folyamatosan párbeszédet folytatott a társadalommal. Messze tekintő bölcsessége, határozottsága türelemmel, emberséggel és nyitottsággal párosult. Felhívta a figyelmet az ország egyes csoportjainak gondjaira-bajaira, például a szegénységre, a romakérdésre, az európai integrációval járó esetleges gondokra, és megfogalmazta a továbbfejlődés, a kibontakozás lehetőségét. Elégedetlenségének középpontjában a szegénység mértékének megrázó növekedése állt. Úgy vélte, fontos a közgondolkodásban annak felismerése, hogy ha az, aki megteheti, segít a rászorultakon, akkor ezzel végső soron az országon segít. Hangsúlyozta azonban, mindez nem kizárólag gazdasági kérdés, a személyes életünkben is hangsúlyt kellene kapni a másokkal való törődésnek. Mint fogalmazott: „A mi dolgunk, hogy ápoljuk hagyományainkat, értékeinket, közösségalkotó rítusainkat. Tehetségünket, szorgalmunkat, kultúránkat."

Mádl Ferenc megtisztelő jelenlétével hozzájárult a Lungo Drom rendezvényeinek sikeréhez is, legutóbb a Parlamentben a „Mind magyarok vagyunk" című konferenciánkon köszönthettük.

Marsi Edit

„Most azért indulj ... arra a földre, amelyet én adok.
Ne félj, mert veled van Istened, az Úr, mindenütt, amerre csak jársz."
(Józsué könyve 1. rész 1-2. 9. vers)

Mádl Ferenc köszöntője

A Magyar Köztársaság Alkotmánya a határainkon kívül élő magyarok sorsáért való felelősségnek különös hangsúlyt ad a 6. §-ban. Amikor ugyanez az Alkotmány természetes magyar érzésként és meggyőződésként kimondja, hogy a nemzeti és etnikai kisebbségeink is részesei a nép hatalmának, és államalkotó tényezők, akkor kimondja azt is, hogy sorsukat illetően azonos jogokat és esélyeket vár-hatnak el, mint a társadalom minden tagja. Sajnos, a romákkal szemben ebben különös adóssága van a magyar társadalomnak.

Az Alkotmány előírja a munkához és a méltó bérhez, a biztonsághoz, az egészségügyi ellátáshoz való jogot, az oktatáshoz és a művelődéshez való jog biztosítását. Az Alkotmány majdnem hogy ünnepélyesen fogalmaz: „a Magyar Köztársaság területén élőknek joguk van a legmagasabb szintű lelki és testi egészséghez." (70/D. §)

Nos, itt vannak komoly adósságok. Ezekben a dolgokban a roma társadalom többségének túl nehéz a sorsa. Sokkal többet kell tennie az államnak, kormánynak, egyházaknak, önkormányzatoknak, a társadalom minden közösségének, de magának a roma társadalomnak is, hogy a többségi társadalom és a nemzeti kisebbségek az integráció harmonikusabb fokára jussanak.

Ki merem mondani: hogy jobban szeressék egymást.

Cigány sorskérdések és orvoslásul szimpózium –
Magyar Szemle Új folyam XVIII. 9-10. sz.)

Életrajz

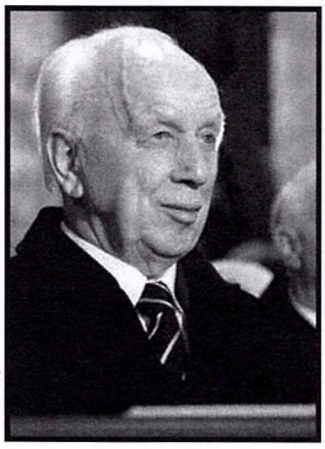

Mádl Ferenc 1931. január 29-én született a Veszprém megyei Bánd községben.

1955-ben az ELTE Állam- és Jogtudományi Karán szerzett diplomát. 1961–1963 között tanulmányokat folytatott a strasbourgi egyetem nemzetközi összehasonlító jogi karán.

10 éven keresztül az MTA Állam- és Jogtudományi Intézetében dolgozott. 1973-ban egyetemi tanári kinevezést kapott. 1978-tól az ELTE Állam- és Jogtudományi Kara Civilisztikai Tudományok Intézetének igazgatója. 1985 óta az Egyetem Nemzetközi Magánjogi Tanszékének vezetője.

Az állam- és jogtudomány kandidátusi fokozatát 1964-ben, a doktori fokozatát pedig 1974-ben „A vállalat és a gazdasági verseny az európai gazdasági integráció jogában" című disszertációjával nyerte el. 1987-től az MTA levelező, majd 1993-tól rendes tagja.

Tudományos tevékenysége során főképp polgári, összehasonlító, valamint kereskedelmi joggal, nemzetközi magánjoggal és a nemzetközi gazdasági kapcsolatok jogi problémáival foglalkozik.

Több nemzetközi tudományos intézmény tagja:

Nemzetközi Kereskedelmi és Jogi Akadémia (Harvard), Nemzetközi Jogi Intézet (Genf), Európai Tudományos Akadémia (London), Nemzetközi Összehasonlító Jogi Akadémia (Párizs), Európai Tudományos és Művészeti Akadémia (Salzburg), Kereskedelmi és Magánjog Egységesítésének Intézete (UNIDROIT, Róma), Nemzetközi Összehasonlító Jogi Enciklopédia (szerk. Hamburg).

Vendégprofesszorként számos külföldi egyetemen tanított: Kaliforniai Egyetem, Berkeley (USA), Sacramentoi Jogi Egyetem (USA), Salzburgi Egyetem (Ausztria), Müncheni Egyetem (Németország).

Húsz könyv és kb. 200 tanulmány szerzője magyar és különböző idegen nyelveken. Fontosabb könyvei: A deliktuális felelősség története (1964); Az Európai Gazdasági Közösség joga (1974); Összehasonlító nemzetközi magánjog (1978); A külgazdaság és a nemzetközi beruházások joga (1988); State and Economy in Transformation (1997); EU Integration Process – Enlargement and Institutional Reforms (1997); Magyar nemzetközi magánjog és a nemzetközi gazdasági kapcsolatok joga – társszerző Vékás Lajos (6 kiadás 1981-től 1997-ig); Az európai örökség útjain (1995).

Számos hazai és nemzetközi kodifikációs munkálat résztvevője. Évekig volt választott bíró nemzetközi gazdasági perekben (Budapest, Bécs, Washington).

1990. május 23-tól 1993. február 22-ig az Antall-kormány tárca nélküli miniszteréként feladata volt az MTA felügyelete, közreműködés a kormány tudománypolitikai célkitűzéseinek meghatározásában, az ezzel összefüggő állami feladatok összehangolása és azok megvalósulásának figyelemmel kísérése, külön megbízás alapján a kormány, illetve a miniszterelnök képviselete a nemzetközi szervezetekben, közreműködés az igazságügy-, a külügy-, és a nemzetközi gazdasági kapcsolatok minisztere egyes feladatainak megvalósításában.

1991-től a bős-nagymarosi vízerőmű kormánymeghatalmazottja volt.

1990. augusztus 1-jétől az Állami Vagyonügynökség igazgatótanácsának elnökeként is dolgozott, majd 1992. január 23-tól a Vagyonügynökségtől megválva a kormány nevében felügyeletet gyakorolt az Állami Bankfelügyelet felett és a Bankfelügyeleti Bizottság elnöki tisztét is betöltötte 1993 februárjáig. Felügyeletet gyakorolt továbbá az MTA Központi Hivatala mellett az Országos Tudományos Kutatási Alap felett is. 1990. augusztus 17-től a kormány Tudománypolitikai Bizottságának elnöke.

1992 januárjától 1993 februárjáig pedig a Humánpolitikai Kabinet elnöke volt.

1993. február 22-től 1994. július 15-ig művelődési és közoktatási miniszterként tevékenykedett. E minőségében tagja volt a Humán- és Ifjúságpolitikai Kabinetnek és az európai integrációval kapcsolatos kormányzati feladatok koordinálására alakult tárcaközi bizottságnak.

1994 februárjától júliusig a Felsőoktatási és Tudományos Tanács elnöki posztján állt. 1991. január 7-től a Széchenyi István Emlékbizottság ügyvezető elnöke. 1993-tól a Kulturális Javak Visszaszolgáltatása Bizottságának elnöke, 1994 júniusától pedig a Nemzeti Kulturális Alap elnöke.

1995-től a Magyar Örökség Díj Bíráló Bizottságának elnöke.

1995-ben az ellenzéki MDF, KDNP és a FIDESZ közös államfőjelöltje volt.

1996-tól a Magyar Polgári Együttműködés Egyesület elnöke.

1999-től köztársasági elnökké történő megválasztásáig a kormány tudományos tanácsadói testületének tagja.

1999. március 15-én Széchenyi-díjat kapott az európai jog, a nemzetközi magánjog és a nemzetközi kereskedelmi jog területén kifejtett, nemzetközileg elismert tudományos munkásságáért, iskolateremtő egyetemi oktatói, valamint tudományszervezői tevékenységéért.

1999-ben a Francia Köztársaság elnöke a Francia Becsületrend kitüntetést adományozta Mádl Ferencnek a francia–magyar kapcsolatok terén kifejtett tevékenységéért.

2000. június 6-án Mádl Ferencet a magyar Országgyűlés köztársasági elnökké választotta. 2000. augusztus 4-én a Kossuth téren ünnepélyes keretek között iktatták hivatalába.

Új civil törvény születik

Elkezdődött a civil törvény tervezetének társadalmi egyeztetése. A több helyszínt érintő egyeztetésen bemutatták és megvitatták az egyesülési jogról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló törvény tervezetét. A tervezet célja stabil, átlátható jogi környezet kialakítása, a társadalmi egyeztetés elindítása, az eredményesség hatékonyabbá tétele és új pályázóbarát támogatási rendszer kialakítása.

Széleskörű párbeszéd után indul a civil törvény tervezetének társadalmi egyeztetése. A civil törvényen belül egy közhiteles adatbázist kívánnak létrehozni a cégjegyzék mintájára, január elsejétől bevezetnék a regisztrációt. Kiszűrnék azokat a szervezeteket, amelyek nem végeznek valós társadalmi tevékenységet és azokat is, amelyek kizárólag a pályázásra szakosodtak.

A javaslattal számos célunk van – mondta ***Latorcai Csaba*** helyettes államtitkár. Mindenekelőtt szeretnénk akadálymentesíteni a civil szervezetek életét, lebontani azokat az adminisztratív korlátokat, amelyek ma gúzsba kötik egy civil szervezetnek a működését. Ennél fogva kiemelt célunk, hogy a működésre egyértelmű szabályokat alkossunk, amely a félreértésre nem adhat okot. Latorcai Csaba elmondása szerint még mielőtt a parlament elé kerül a javaslat, azt széles körű társadalmi egyeztetés előzi meg. A helyettes szakállamtitkár kiemelte, hogy több olyan területet is érintenek, amely áttörést jelent a civil szervezetek életében. Felszámolják a felesleges hatósági ügyintézést, megerősítik a törvényességi felügyeletet, valamint új támogatási rendszert alakítanak ki.

A civilek támogatási rendszerét is meg kívánják változtatni, ugyanis jelenleg nem a teljesítményhez mérten kapják az anyagi juttatásokat a szervezetek. Sok esetben a támogatás összege sok az éhenhaláshoz, de kevés az életben maradáshoz – hangzott el. Teljesen átalakítják a Nemzeti Civil Alapprogram (NCA) szervezetét, gyorsított, egyszerűbb pályázati rendszereket alakítanak ki, minimális döntéshozói körrel. Vagyis ha a törvény életbe lép, csupán 2–3 hónapnak kell eltelnie a pályázat benyújtása és annak kifizetése között. A most formálódó új civil törvény hatályba lépése után valóban csak az a szervezet kap állami támogatást, amely alapvetően a társadalom érdekében folytatja tevékenységét.

Az új civil törvénnyel teljesen új alapokra helyezik a szervezetek megalapítását, támogatását, működési hátterét. A törvény benyújtása előtt azért hívták életre a sorozatot, hogy azok, akikről majd a jogszabály szól, beleszólhassanak az előkészítő munkába. E társadalmi vita alapján hozzák majd meg a döntést, és segítik módosító indítványokkal a törvény végleges képét.

Sokak szerint a törvény megváltoztatása már jó ideje szükséges lenne, hiszen ma Magyarországon közel hetvenezer civil szervezet működik, holott ezeknek jó része nem felel meg a szektor eredeti célkitűzéseinek. Azt szeretnék elérni, hogy egy alapos rostálás után csak a valóban civil, társadalmilag hasznos tevékenységet folytató szervezetek minősüljenek a civil szféra tagjainak, hiszen ma már gazdasági társaságok, közhasznú szervezetek, közalapítványok is e jogcímen kaphatnak támogatást és különböző kedvezményeket. A civil szervezetek sajátossága, hogy alulról, magánszemélyek által hozzák létre őket, s fontos közösségi célokat szolgálnak. A törvény megalkotása után olyan rétegződése lesz a rendszernek, hogy eleve kikerülnek belőle a gazdasági és politikai jellegű szervezetek.

Ezután csak az az egyesület, alapítvány kaphatja meg a közhasznú minősítést, amely teljesíti az új törvényben meghatározott feltételeket. Ezek még formálódnak ugyan, de szerves részük lesz, hogy csak az önkormányzati és állami feladatokat átvállaló, főállású vezetővel rendelkező, s ötven százalék alatti közpénzből való finanszírozást vállalni tudó szervezetek kaphatják majd meg a státust. Azoknak, akik nem felelnek meg e feltételeknek, nem kell majd azokat a szigorú feltételeket betartaniuk, mint eddig. A hobbi- és egyéb, akár gazdasági társaság által létrehozott civil szervezetet így jóval egyszerűbb lesz működtetni, egyszerűsödik az adminisztrációjuk, bejegyzésük.

Amellett, hogy átláthatóbb lesz a rendszer, a valóban civilek több forrást is kaphatnak. Ma a civil szervezeteknek járó közpénzt hatvan százalékban nonprofit társaságok, közalapítványok viszik el, ami ellentétes az eredeti célokkal. Ezt az arányt jelentős mértékben megfordítanák, hogy a civileknek szánt pénz valóban ebbe a szférába érkezzen meg.

Az új civil törvény előkészítése már az utolsó stádiumban van, a javaslat néhány héten belül kerülhet az országgyűlés asztalára. Az egyik legfontosabb cél az, hogy az év végéig megkezdődjön Magyarország önkéntes stratégiájának kidolgozása, amely 2012 végére készülhet el.

A Nemzeti Civil Alapprogram kezelését a Wekerle Sándor Alapkezelő vette át.

1088 Bp. Múzeum u. 17.

Tel.: 06-1-301-3200

Fax: 06-1-301-3220

info@wekerle.gov.hu

800 hátrányos helyzetű roma gyermek nyaralhatott a Balatonnál

Az Országos Roma Önkormányzat (ORÖ) és a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium (KIM) együttműködésének köszönhetően nyolcszáz hátrányos helyzetű gyermek nyaralhatott június 15. és július 14. között Fonyódligeten. A tábor megrendezése során fontos szempont volt, hogy ne csak egyszerű nyaralás legyen, hanem kultúrában, sportban is valami pluszt kapjanak a gyerekek.

Farkas Flórián, az ORÖ elnöke ***Balog Zoltán*** társadalmi felzárkózásért felelős államtitkárral és ***Latorcai Csaba***, a KIM egyházi, nemzetiségi és civil kapcsolatokért felelős helyettes államtitkárával érkezett a Fonyódligeti Gyermektáborba, ahol részt vettek az első turnusban nyaraló 407 gyermek táborzáró ünnepségén. A záróünnepségen, a tábor versenyeinek, vetélkedőinek díjátadó ünnepségén ők adták át az elismeréseket a gyerekeknek.

A KIM társfinanszírozásával megvalósult, az ORÖ által szervezett táborban 19 megye hátrányos helyzetű gyermekei nyaralhattak háromszor egyhetes turnusban. A hat és tizennégy év közötti gyermekek a színes programokon keresztül megismerkedhettek az egészséges életmód alapjaival és a cigány kultúrával. Ügyességi- és sportversenyek, kézműves foglalkozások, kirándulás, ki mit tud, szépségverseny – egyebek között ezek szerepeltek a nyolcszáz gyermek programjában.

Farkas Flórián, az Országos Roma Önkormányzat elnöke elmondta, a tábor sikeresen zajlik. Felhívta a figyelmet arra, hogy lehet tisztességesen, szabályosan is nyaraltatni úgy, hogy rászoruló gyermekék és nem bizonyos felnőttek nyaralnak egész családjukkal együtt az adófizetők pénzén.

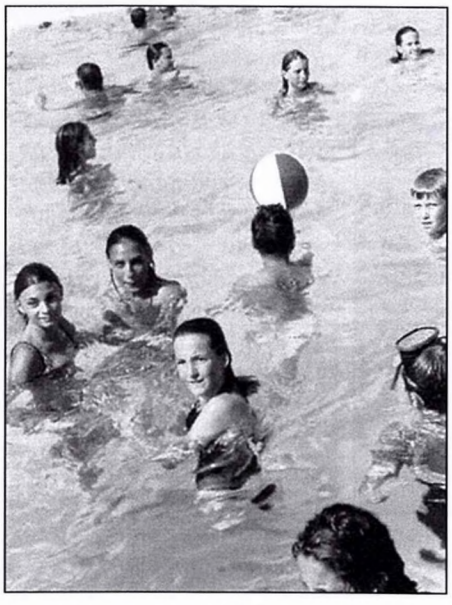

A korábban az OCÖ használatában lévő balatonlellei gyermeküdülő ügyéről szólva elmondta, az általa irányított szervezet közel hétmillió forintos adósságállományt örökölt az előző vezetéstől, a tábor ügyében még tart a büntetőeljárás. (A balatonlellei tábor a magyar állam tulajdonában volt, és amikor kiderült, hogy a használati jogot élvező előző cigány önkormányzat nem arra célra használja, amire azt megkapta, a nemzeti vagyonkezelő visszavette.) Az elnök kiemelte, az ORÖ az előző évi költségvetéséhez képest felére csökkentették a táboroztatás összköltségét.

Balog Zoltán államtitkár fontosnak nevezte, hogy a táborba nem csak roma gyermekek érkeztek, hanem olyan hátrányos helyzetűek, akik között van roma és nem roma származású is, és akik itt az együttélést is tanulják. Míg korábban az előző vezetés saját magát nyaraltatta, mi itt most több száz gyereknek biztosítjuk a lehetőséget, mely nem csupán nyaralás, hanem egyfajta plusz a kultúra, a sport terén is – mondta az államtitkár.

Latorcai Csaba helyettes államtitkár arról számolt be, hogy a tárca által biztosított 25 millió forintos támogatás több mint 800 gyermek táboroztatását teszi lehetővé, mely a költségeknek egy részét fedezi. A fennmaradó részt az ORÖ állja saját forrással és önkéntes munkával. A helyettes államtitkár említést tett arról, hogy az Országos Cigány Önkormányzat (OCÖ) korábbi vezetése által szervezett úgynevezett „gyermektáborban" valójában felnőttek lubickoltak a jakuzziban. Mint mondta, ezért is döntött úgy tavaly a kormány, hogy saját kezébe veszi a hátrányos helyzetű gyermekek nyaraltatását, amit először Zánkán oldottak meg. Latorcai hangsúlyozta, időközben lezajlott a kisebbségi önkormányzati választás, amelynek eredményeként az ORÖ élére olyan vezetőség került, amely élvezi a kormány bizalmát.

Berényi László országgyűlési képviselő (Fidesz), a Somogy Megyei Területi Cigány Kisebbségi Önkormányzat elnöke arról beszélt, miután Zánka idén nem tudott 800 gyereket fogadni, segített megszervezni Somogyban a tábort. „Mi nem cigánykérdést, hanem szegénykérdést csinálunk ebből, így nem a származás, hanem alapvetően a hátrányos helyzet határozta meg, ki jöhet a somogyi gyermektáborba" – mondta. A gyerekek kiválasztásában a helyi cigány kisebbségi önkormányzatoknak figyelembe kellett venniük a rászorultság mellett a tanulmányi eredményt és valamilyen művészeti tudás elismerését is – emelte ki az ORÖ elnök-helyettese.

Ösztöndíjas fiatalok táboroznak

A Hungarian Business Leaders Forum (HBLF) a felelős vállalatirányítás iránt elkötelezett hazai és nemzetközi vállalkozásokat, vezető üzletembereket és elismert szakértőket tömörítő non-profit szervezet, amelynek célja elősegíteni Magyarország társadalmi, gazdasági és környezeti fenntartható fejlődését a felnövekvő generációk számára.

A ROMASTER tehetséggondozó programot 2007 februárjában közösen hívta életre a Magyar Üzleti Vezetők Fóruma (HBLF) és az IBM Magyarország. Program hidat teremt a cigány fiataloknak a középiskola és

felsőoktatás közötti szakadék sikeres leküzdéséhez és később a munkaerőpiacra történő belépéshez. A program három pillérre épül. Az egyik a vállalatok által biztosított anyagi támogatás, amelyet a diákok tanulmányi célokra használhatnak fel. Ennél még fontosabb a második pillér: a programban résztvevőkhöz a támogató vállalatoktól kijelölt mentor, akire nemcsak szakmailag, de emberileg is építhetnek a sikerrel pályázók. A harmadik pillért a vállalatoknál biztosított gyakorlati tapasztalatszerzés lehetősége jelenti.

A program tavaszi tábora április végén került megrendezésre Debrecenben. A programhoz 14 támogatott diák csatlakozott. A tábor során a táborozó diákok többek között látogatást tettek a National Instruments gyárában, ahol megtekintették a gyártási folyamatokat és megismerkedhettek a cég történetével. Az alábbiakban az élménybeszámolókból adunk közre.

„Idén vettem először részt a HBLF Romaster Tavaszi táborában. Így érettségi előtt állva kételyekkel küszködve indultam neki Debrecenbe tartó utamnak eme csütörtöki nap hajnali óráiban. Kaposvárról 3 óra utazás után Budapesten találtam magam a Déli pályaudvaron, ahol Eszter és Flóra vártak. Innen egy 2 és fél órás autóút után megérkeztünk Debrecenbe, az Aranybika Hotelbe. A város egyszerűen gyönyörű volt, még soha nem jártam itt. Itt találkoztam először más diákokkal, akik már a program résztvevői voltak. Nagyon szimpatikus volt mindenki. Örültem, hogy nem én vagyok egyedül, akinek ez egy teljesen új élmény volt. Két ágyas szobákban szállásoltak el minket. A szobatársam Jenifer lett, aki szintúgy „újoncnak" számított. Amint kipakoltunk, már megtaláltuk a közös hangot, és nagyon jól kijöttünk. Miután lepakoltunk, indulhattunk is a céglátogatásra a National Instrumentshez.

Amikor először hallottam róla, elég kétkedve fogadtam, mivel bennem mindig az a tudat volt, hogy az ilyen vállalatok csakis mérnöki beállítottságú embereknek vannak kitalálva. De szerencsére tévedtem. Saját meglepetésemre is, nagyon érdekesnek találtam az egész gyártási folyamatot, az egész vállalat felépítése és működése elismerésre méltó. Ezután ebédeltünk egyet, ahol alkalmunk volt jobban összeismerkedni a többi diákkal. Ennél az ebédnél éreztem először igazán, milyen jó kis csapatnak válhattam a tagjává. [...] Az ebéd után két előadáson vettünk részt, melyek során hallhattunk a cég szerkezetéről és megismerhettük a karrierlehetőségeket is. Számomra nagyon fontos volt és nagyon elgondolkodtató, amikor magának a karriernek a fogalmát, jelentését vizsgáltuk. Új szempontokkal és gondolkodásmóddal ismerkedtem meg. Az esti program mozi volt. Megnéztük a Rio című animációs filmet 3D-ben. Nagyon aranyos kis mese, szívből ajánlom mindenkinek. [...] Másnap a napunk városnézéssel kezdődött. Sok információt megtudtunk a város nevezetességeiről, csak sajnos a felújítások és az ünnep miatt nem sok minden volt látogatható. Nagyerdőben szabad programunk volt. Kémlelhettük a festői tájat, mert tényleg volt mit. [...] Az egész tavaszi tábort egy nagy élménynek könyveltem el. Új emberekkel ismerkedtem meg. Úgy érzem, új barátokat szereztem. Öröm volt látni, emberekben mekkora tenni akarás és elkötelezettség van a jövőjük építése felé. Gondolok itt első sorban Kalányos Ricsire. Egyszer szeretnék én is ilyen öntudatos és elszánt lenni, nem mellesleg ilyen háttértudással... Nagyon boldog vagyok, hogy mindenkit megismerhettem, kit kevésbé, kit jobban. Bízom benne, hogy a nyári táborban újra találkozunk és még több „csap-

*attagot" ismerhetek meg. Igen, csapattagot, mert ez nagyon jó kis csapat, nagyon büszke vagyok, hogy én is a részesévé válhattam." (**Bogdán Bianka**)*

*„Mint nemrég csatlakozott diák vettem részt a Romaster program tavaszi táborában. Debrecenben zajlott a két nap eseménye. Számomra elég furcsa volt, hogy ismeretlen emberek közé kellett menjek, de több diák is hasonló helyzetben volt, mint én. Első nap érkezés után egyből a National Instruments gyárát látogattuk meg. Ott beleshettünk termékeik előállításába. Majd két mérnök tartott nekünk előadást, mely véleményem szerint nagyon elgondolkodtató és érdekes volt mindannyiunk számára. Annak ellenére, hogy nem áll hozzám közel maga a gyár, és egyáltalán amivel foglalkoznak, mégis nagyon megfogott az egésznek a légköre. Főleg a dolgozók felfogása, és hozzáállása a munkához. Ezután 3D-s moziba mentünk, mely feledhetetlen volt. Másnap egy idegenvezető által ismerhettük meg Debrecent. A két nap elég hamar eltelt. Bizonyára a jó társaság és a programok miatt. Hazatérésem után csak pozitív dolgokat tudtam mesélni. Remélem a nyári táborban is részt tudok majd venni. A program diákjai közül, aki csak teheti, ne hagyjon ki egyet sem." (**Atyimov Zsanett Kitti**)*

*„A többiekkel az Aranybika Hotel előtt találkoztunk, mindenki nagyon kedves, barátságos volt már a kezdetektől. Azt hittem, én leszek az egyedüli, aki először vesz részt a táborban, azonban nem így volt. Csodaszép, modern szállodában laktunk, kényelmes, otthonos szobákkal. Mindjárt, hogy lepakoltunk, elindultunk a National Instruments épületébe, ahol bepillantottunk a gyártás mögé, védőfelszerelésben, ahogy kell. Izgalmasnak találtam, hiszen azelőtt még sohasem voltam ilyen helyen. Ezt egy ebéd követte, majd két ott dolgozó vezető beszámolóját, előadását hallgattuk meg. Nagyon sok jó tanáccsal láttak el minket, mire számítsunk a jövőben, mit hogyan csináljunk. Ezután elsétáltunk a debreceni Plázába, ahol egy 3D-s animációs filmet néztünk meg. [...] Este még egy jót játszottunk a Hotel aulájában, ahol már sokkal közelebb kerültünk egymáshoz, több dolgot tudtunk meg egymásról. Másnap a reggeli után városnézésre indultunk, fontos információkat tudhattunk meg a Főtérről, a Nagytemplomról. Villamossal a Nagyerdőhöz mentünk, meglátogattuk az Egyetemet, be is nézhettünk oda. [...] E tábornak köszönhetően új barátokra leltem, új információkkal gazdagodtam. A következő táborban szintén szeretnék részt venni. Egyetlen apróság volt, ami nem nevezhető éppen problémának: az, hogy túl rövidnek tűnt. Lehetséges, hogy csak számunkra volt rövid, hiszen azt mondják, hogy jó társaságban telik az idő. Itt pontosan bebizonyosodott számunkra. Köszönöm, hogy részt vehettem ezen a programon! (**Angyal Krisztina**)*

*„A 2011 áprilisában megrendezett tábor nagyon élvezetes volt számomra. Mivel Debrecenben nem voltam még ezelőtt soha, lelkesen jeleztem Flórának és Esternek, hogy szívesen részt veszek a táborban. Az odajutásom nagyon macerás lett volna Sellyéről, de mentorommal, Andival megoldottuk a problémákat, így már a tábor előtti napon fenn voltam Budapesten és még egy kis esti városnézésre is maradt időnk. Csütörtök reggel a Déli Pályaudvaron találkoztunk Flórával, Kincsővel és a Pestről induló diákokkal. Budapestről autópályán utaztunk Debrecenig. Amikor megláttuk a szállodát elállt a lélegzetünk, mert gyönyörű épület, az idegenvezetőnktől megtudtuk, hogy ez egy szecessziós stílusban épült szálloda és Bartók Bélától Széchenyi Istvánig rengeteg híresség szállt meg itt. Megérkezésünk után a National Instruments Hungary Kft.-be látogattunk. Ez a program legfőképp a műszaki pályára készülőknek volt hasznos. Nekem itt a gyártás bemutatása tetszett. Voltak nagyon érdekes munkaállomások. Soha nem gondoltam volna, hogy így készül el egy hardver vagy egy alaplap! A gyárlátogatás után ebédeltünk, és meghallgattuk az egyik ott dolgozó fiataltól, hogy hogyan jutott el idáig, nagyon fontos dolgokat mondott, amiket nem fogok elfelejteni, például arról, hogy minden lehetőséget meg kell ragadni az életben. [...] Egy kis szabadidőnk is volt közben, így jutott egy kis idő az ismerkedésre, hiszen sokan ismeretlenek voltunk egymásnak. Én úgy gondolom, hogy egy kicsit mindenkit sikerült megismernem. Aztán moziba mentünk, ahol egy nagyon jópofa animációs mesefilmet néztünk meg, ami szerintem nagyon jó volt! Másnap a finom reggeli után 9 óra körül elindultunk városnézésre kedves idegenvezetőnkkel, akivel sajnos nem találtuk meg a közös hangot, így egy kicsit rövidebbre sikerült a program. A várost azért nélküle is megnéztük, a legszebb a Debreceni Egyetem előtt lévő szökőkút és a Nagyerdő volt. A program után a Leveles Csárdában ebédeltünk, sajnos ez volt az utolsó közös program a tavaszi táborban, mert ezután már mindenki utazott haza. Nekem nagyon tetszett a tábor, örülök, hogy megismerhettem a többi támogatottat is, és köszönöm szépen a szervezőknek, hogy ilyen programokban gazdag táborban vehettem részt!" (**Pál Norina**)*

A programról bővebben: www.hblf.org

ROMA SÁTOR A SZIGETEN

Az idei Szigetes roma sátor programja augusztus 10–15. **között az elmúlt tíz év kedvenceiből állt össze. A Roma Sátor programja Poros feat. Magyarpalatkai Bandával** (magyar-román) indul. A több zenészgeneráció számára mesterként tisztelt Magyarpalatkai Banda nagy öregjei és a fiatal generáció képviselői is fellépnek. Őket a **Vano Bamberger & Band** követi.

Magyarpalatkai Banda

A Perpignanból származó **Tekameli** együttes olyan roma zenészekből áll, akik katalán rumbán és flamencon nőttek fel. A **Besh o droM** egy képzeletbeli világ zenéjét tárja elénk. A Goulasch Exotica Dj, alias, ***Jutasi Tamás*** megtáncoltatja a Roma Sátor vendégeit chillout, downtempo zenei alapokkal dolgozó, funk-rock-jazz-etno őrületére. Az Athe Sam! azaz Itt vagyunk! roma fesztivál idei tehetségkutató versenyének győztese is lehetőséget kapott egy Roma Sátorbeli fellépésre.

A kilencvenes években **Skopjét** is elérte a hip-hop hullám, új színnel gazdagítva az ott élő fiatal romák zenei palettáját. A **Šutka Roma Rap** helyi „ízre" alakított és roma nyelven énekelt zenéje gyors népszerűségre tett szert a helyi fiatalok körében, akik minden haragjukat, lázadásukat, elégedetlenségüket ki tudták adni magunkból.

A **Kal** jelen pillanatban a szerbiai világzene egyik legütősebb produkciója. A **Rock'n Roma** csapat életérzése a rock'n'roll, zenéje a balkan blues-ba oltott urban beats.

Ugye emlékszünk még a nyolcvanas évek legendás folk-punk zenekarára a The Pogues-ra? Hát az **Amsterdam Klezmer Band** ugyanazt produkálja, csak ők klezmerben

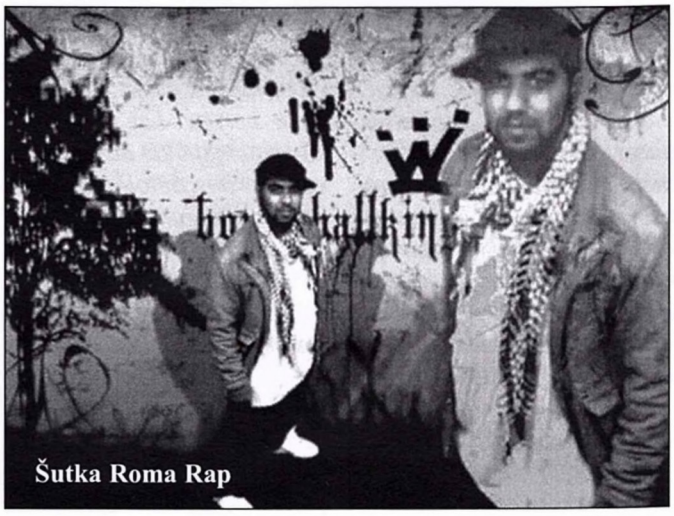

Šutka Roma Rap

játszák. **Scratchy** volt az első, aki a Roma Sátorban elindította az azóta már megkerülhetetlenné váló koncertek utáni lazulást. A legendás londoni Gypsy Hotel törzsvendégeként ismert DJ olyan előadókat kísért, mint a Clash, a The Pogues és a Gogol Bordello.

Az 1993-ban alakult és a beás cigány zenét talán legautentikusabb tolmácsoló **Kanizsa Csillagai** együttes a Magyarországon élő cigányok kultúrájából lovári, beás és romungro dalokat ad elő hagyományőrző népi viseletben.

A **Transkapela** zenekar a tavalyi év Folk zenei díjazottja volt Lengyelországban. Inspirációjukat azok a 19. és 20. századi falusi bandák adják, akik a régiót járva mindenkinek zenéltek a soknemzetségű Kárpátokban.

Transkapela

A **Söndörgő** együttes az egyik leglendületesebb, legambiciózusabb fiatal zenekar, amely a Magyarországon oly népszerű balkáni zene egyik specifikus ágát, a tambura zenét viszi tovább, ezúttal a francia Baltazar Montanaro hegedűjátékával kiegészülve.

Giani Lincan Hollandiában élő román cimbalomművész immár másodszorra vendége a Roma Sátornak. Neve és muzsikája nem ismeretlen azoknak, akik vele együtt úgy gondolják, hogy ennek a sokáig kísérőhangszerként funkcionáló zeneszerszámnak főszerepet kell betöltenie. DJ Tagada párizsi törzshelyén a „La Javaban" a tradicionális és kortárs kelet-európai, dél-itáliai, és török zene bemutatásának szenteli idejét.

A **Bihari Cigányzenekar** 2005-ben alakult a fiatalabb korosztályt képviselő tanult zenészekből. Egyike azoknak akik a klasszikus, magyar cigányzenét játsszák, hagyományos hegedű- brácsa-bőgő cimbalom felállásban, magyar nótával, orosz balladákkal, balkáni sztenderdekkel kiegészítve.

A tavaly alakult **Vojasa** zenekar tagjai mind ismert zenészek, akik az oláh cigány zenét szinte az anyatejjel szívták magukba. Nevük jelentése „kedvvel", amit azonnal megértünk, ha meghalljuk a zenéjüket.

Radzsasztán kulturális nagykövetei megérkeztek a Szigetre! A **Dhoad Gypsies of Rajasthan** együttes magját

Esma Redzepova

négy testvér alkotja, akik immár hét generáció óta őseik zenéjének elkötelezett tolmácsolói. Az idén 10 esztendős Roma Sátor méltó megkoronázása lesz **Esma Redzepova** fellépése. A 14 éves kora óta koncertező Esma nemcsak a macedon zenei kultúra jelképe.

A **Gypsy Sound System DJ Olga és Dr. Schnaps** véletlenszerű találkozásnak az eredménye. Az őrült táncmulatságot rendező sound system zenéje a tradicionális roma, rézfúvós, elektro, ragga-klezmer, balkáni és keleti ska, távol-keleti trip-hop, indiai drum and bass, spanyol rumba, amire DJ Olga románul, lengyelül és oroszul énekel.

A hagyományos máramarosi ruszin zenét játszó **Técsői Banda** a Tisza felső szakaszán fekvő Técső és környékének legismertebb zenekara. A harmonikás Csernavec Jóska és testvérei a neves helybeli cigányzenész dinasztia leszármazottai, akik idén gyerekeikkel, az új generáció képviselőivel jönnek el. Az egyik legbulizósabb zenei formáció, a **Parno Graszt** legújabb, negyedik lemezét mutatja be a Roma sátorban.

Técsői Banda

Ha azt gondolnánk, hogy Svájc a nyugalom és a rendezettség szigete, hallgassuk meg a **Traktorkestar** rezesbandát és mindjárt megváltozik a véleményünk. A **Kumpanya Istanbul** hat isztambuli roma zenésze olyan energiákat szabadít fel, amely nem hagyja érzéketlenül az őket hallgató közönséget.

A **Berlinski Beat** estéjén utcazene, klubhangzás, multikulturális zenészek, lengyel, német tuba játékos, cseh trombitás, Gypsy King énekes, kelet- és nyugat-berlini ütősök lesz a felhozatal, tehát minden összetevő megvan ahhoz, hogy ez az utolsó este felejthetetlen maradjon.

A Roma Sátor idei programját **DJ Soko** zárja, aki némiképp kilóg a belgrádi szubkulturális életből, hiszen a boszniai születésű DJ-nek szerb és horvát vér folyik ereiben, és régóta Berlinben él. Ahogy ő mondja magáról: egy boszniai úgy érez, mint egy (katolikus) horvát, úgy álmodik, mint egy (ortodox) szerb és úgy szeret, mint egy muszlim (bosnyák).

(Bővebb információ: kultura.hu)

A 100 Tagú Cigányzenekar és a Budapest Klezmer Band közös koncertje

Először lépett fel együtt a 100 Tagú Cigányzenekar és a Budapest Klezmer Band, a budapesti Kongresszusi Központban. Az immár 1990 óta működő Budapest Klezmer Band előadásai rendkívüli élménnyé teszik a tradicionális zsidó zenét. Zenei átiratokat játszanak, amelyeket az együttes alapítója és vezetője, a munkácsi származású Jávori Ferenc komponál. Ezek a dallamok Közép-Kelet-Európa azon területéről származnak, ahol a zsidó zenei kultúra egykor virágzó volt.

A közös koncertről már korábban is szó esett, de most először kérte fel őket egy produkciós iroda. A Budapest Klezmer Band vezetője írt már zenét cigány muzsikusoknak, a Rajkózenekar 30 éves évfordulójára született a Jávori által

Jávori Ferenc

Szentpéteri Csilla

komponált klezmerrapszódia. A 100 Tagú Cigányzenekar pedig 2007-ben a Zsidó Nyári Fesztiválon játszotta ***Jávori Ferenc*** szerzeményeit ***Szentpéteri Csillával***.

A koncerten a közös zenélésen kívül mindkét együttesnek volt külön félórás blokkja. A két műfajból eredően érdekes találkozást jelentett a két zenei világ. A koncert egyik sztárvendége ***Bangó Margit,*** Kossuth-díjas énekes volt, a Budapest Klezmer Banddel ***Falusi Mariann*** énekelt, többek között a Gettó című zenés drámából, amely ***Joshua Sobol*** izraeli drámaíró darabja, a zenéjét Jávori Fegya szerezte és tavaly októberben volt a bemutató Pécsett ***Haumann Péter*** főszereplésével.

AROMA – köztéri vándorkiállítás

Köztéri fotó és festménykiállítás nyílt a pécsi Kossuth téren. A műveken a roma alkotók a cigányság életének ellesett pillanatait örökítették meg. A kiállítást egy roma zenekar zenei aláfestéssel tette még dinamikusabbá.

A megjelenteket ***Stenczer Béla***, a POSZT ügyvezetője köszöntötte. A jó hangulatról elsőként a tradicionális roma zenét művelő Szilvási Gipsy Folk Band gondoskodott.

Ezt követően kerekasztal-beszélgetésre került sor, melyen a téma a „művészek és művészet a rasszizmus ellen" volt. A délután záró programjáról a Limba Nostru zenekar gondoskodott, ismét nagy sikerrel.

Szilvási Gipsy Folk Band

A mesehagyományozás folyamatának törvényszerűségei Kaposszentjakabon

Inkább a férfiak mesélnek. Ennek oka Kaposszentjakabon mindenképp a társadalmi szokásokban és a konvenciókban keresendő. A virrasztáson a férfiak és a nők elkülönülnek egymástól, s ha számon tartottak is egy-egy női előadót, ő csak egy bizonyos típusú mese elmondására volt alkalmas. Mesemondáskor nőket nem szívesen tűrnek meg maguk között, *„vidám, vicces mesét csak akkor mondanak, ha férfitársaság van"*. Leggyakrabban a külön teremben ülő nők egy-egy mesemondó férfit csalnak be maguk közé, őt hallgatják.

Konklúzióként összegezhetjük: Kaposszentjakabon a közösség elvárása teljes mértékben megszabja a mesemondók repertoárját, stílusát, a hagyományoshoz és az újhoz való viszonyát. Csak azt az előadót hagyományozzák, csak az az alkotás válhat az élő hagyomány részévé, amely a viszonylag állandó hallgatóságnak is tetszik. Az egyéni érdeklődés, az emlékezőtehetség, a beszédkészség stb. ugyan fontos tényezők, ám a mesemondó tehetségén túl a szöveghűség olyan követelmény, amely az egyéni és kollektív befogadásnak, a folyamatos hagyományátadásnak, az anyag életben tartásának elengedhetetlen feltétele. Csak így lehet generációkon keresztül megőrizni egy-egy mesét anélkül, hogy értelmét, funkcióját, lényegét elvesztené, hogy a hosszú, gyakran másfél-két órás tündérmesékből, mitikus hősmesékből ne rövid kis történetek, esetleg épp bonyolult, zavaros és homályos meseszerű szerkezetek kerekedjenek ki.

Az előadó

Karádi repertoárja kb. tizenhárom-tizenöt mesére tehető (tizenkettő az elmondott mesék száma). E viszonylat kis szám azonban önmagában keveset mond. Mindenekelőtt le kell szögezni, hogy e közösségben a hagyományos meseanyag túlnyomó többségét ezek a mesék képezik. (Karádi utal néhány humoros mese meglétére, melyek más előadók tolmácsolásában hangzanak el virrasztáson.) Másrészt e meseanyag egésze tündérmese, azon belül is többségében mitikus hősmese. Az MNK típusmutatója alapján egykettő csupán a „tiszta", a többi két-három mesetípus kombinációja. Meg kell azonban jegyeznünk, hogy általában nem egy-egy mesetípus néhány eleme vagy epizódja kontaminálódott, hanem a kezdőszituációk elhagyásával, módosulásával típusok összeolvadásáról beszélhetünk. E típuskapcsolatok pedig nem a mesemondó újító kedvéből adódnak, épp ellenkezőleg, évtizedek óta így hagyományozódnak a közösségen belül. A kaposszentjakabi közösség nem egyedi típuskombinációkat prezentál, e kombinációk száma bár a közölt meseirodalomban helyenként csekély, mégis bizonyos hagyományokra vall. Az eddig elmondottakból kiderült, hogy a bonyolult, hosszú mesék kedvelése szorosan összefügg Kaposszentjakabon a mese funkciójával, a virrasztás hosszú éjszakáinak (öt-hat, de gyakran tíz-tizenkét éjszaka) kitöltésével. E szövegek rögzítésének feltétele pedig a módszeres tanulás, gyakorlás, s az állandó közösség intenzív kontrollja, csiszoló ereje. Mit ad mindehhez a mesemondó, annak személyisége?

Cigány bábszínház

A néprajzi szakirodalom alapján Karádi a „reprodukáló előadók" típusába tartozik, ám a reprodukálás Kaposszentjakabon nem az előadó képességeinek függvénye, ez egyszerűen követelmény a közösség részéről. Természetesen vitathatatlan, hogy az ilyen nagy terjedelmű, sok szálon futó, bonyolult mesék csak tehetséges mesemondók repertoárja évtizedek során formailag és tartalmilag is letisztult, az előadó és a hallgatóság igényessége rangos, igazi mesemondóvá avatta. Repertoárját is eszerint állította össze, a nehezen előadható, bonyolult és hosszúlélegzetű mitikus- és tündérmesékre „specializálta" magát.

A kaposszentjakabi cigány közösséghez tartozók egymás közt csak románul beszélnek. E nyelven hangzanak el a meséik is. A kívülállókkal szemben a határok így még élesebbé válnak. Bár esetenként a házassági kapcsolatok révén magyar vő is bekerül a családba, azonban rövid idő alatt kénytelen ő is elsajátítani a nyelvet. A közeli kapcsolat a helyi magyar lakossággal, ill. a várossal (munkahely, iskola) vonja maga után a legfiatalabb korosztály (unokák) anyanyelvének fokozatos elhagyását. Karádi így kétnyelvű mesemondó, aki unokáinak már magyarul adja elő a kért szöveget, *„átfordítja"* a mesét. Ebből adódik, hogy stílusa helyenként „magyartalan", ez főleg

a mesei formulák és szólások állandósult szövegén érezhető.

Hogy a virrasztásban mondott meséket milyen formában előzi meg az odakészítés sajnos nem volt módom megfigyelni. Karádi Antal mindig közönség (felesége, lányai, a gyűjtő) előtt mondta el meséit, melyeket időnként rövid beszélgetés előzött meg, máskor két-három mese követte egymást megszakítás nélkül.

A mesemondó mindvégig egyenes testtartásban, határozottan, tiszta, érthető, folyamatos beszédstílussal adta elő meséit, barátságosan, de nagy önbizalommal. A meseszöveg legnagyobb része párbeszédes, a dialógusok száma nagy. Csak a kezdő szituáció ill. a befejező rész leíró, elbeszélő jellegű. A szereplők tulajdonságait, egymáshoz való viszonyukat, érzelmi – indulati reakciójukat a szöveg mellett hangsúlyozásával, beszédstílusával érzékelteti, eleveníti meg. Erő érzelmi hangsúllyal, tagoltan beszél, kiemel, utánoz, mondanivalójának nyomatékot ad. Átéli a mondott szöveget, árnyalt hanglejtés, tempó, hangerő jellemző beszédére. Magával tudja ragadni hallgatóságát, láttatja beszédével a cselekményét. A mondatrészek közti szünetek a kérdések intonációját előírják. A közönség figyelmének felkeltését, érdeklődésének megtartását célozzák a kérdések és azok gyakori megismétlései. *(– „Mit láttál?" – „Mit láttam? Merítettem vizet. – „Merítettél vizet? Semmit se láttál?")*

Karádi mesterétől külön „utasításokat" kapott a meseszöveg elmondására vonatkozóan, s unokája előadott meséjében (Péter) szinte egy az egyben Karádi beszédstílusát, kifejezését halljuk vissza. Mesemondás közben keveset gesztikulál, inkább mimikája érdemelne bővebb kifejtést; az arc, a szemek játéka összhangban van belső állapotával. Figyelemre méltó a szemkontaktus, mint a kapcsolattartás eszközének hiánya. Gyakran behunyt szemmel mesél vagy maga elé mered. Nincs közvetlen kontaktusa a közönséggel. Elzárja magát a külső hatásoktól, melyek láthatóan nagyon zavarják (járkálás, suttogás, zaj…). Számos mesekutató felvetette a kérdést, egyformán történike a mesélés sötétben, pontosabban rosszul vagy alig megvilágított helyen és olyan helyiségben, ahol teljes a kivilágítás. Kaposszentjakabon – az elmondottakból következtetve – teljes sötétben soha sem meséltek, korábban a szabadban rakott tűz fényénél (nyáron még most is), ma megvilágított teremben. Úgy vélem, hogy az erőteljes gesztikuláció a mesemondás körülményein kívül (pl. kevés hely a mozgásra) szorosan összefügg az előadó egyéniségével, temperamentumával, s a közösség által felállított normákkal is.

(Az idézőjelben szereplő részek Karádi Antal kaposszentjakabi cigány mesemondó szöveghű közlései)

Szapu Magda
MTA Néprajzi Kutató Csoport, Budapest (1985)
Ciganisztikai tanulmányok 4.

HORVÁT IRMA

Horváth Irma geszti cigány asszony sajátos konzervatív és változtató mesemondó. A meséket úgy mondja el, hogy azokat hol könnyen, hol pedig igen nehezen lehet típusba sorolni, az ismert kézikönyvek segítségével bajos meghatározni. A mesemondónő olykor a hagyományos cselekményvázban gondolkodik, máskor viszont a tetszőlegesen felidézett motívumok halmazából alkot váratlan történetet, amely összetételében esetleges.

A cigányok közt igen sok változtató típusú népi előadóművész van, aki szabadon, szinte megkötöttségek nélkül szövi össze elbeszéléseit. Ezek a narratív együttesek a szóhagyományban igen nehezen tipizálhatók, mert egyedi jelenségek. Véleményem szerint Horvát Irma meseanyagában a megőrző tendenciák érvényesülésének oka a könyvkultúra fokozatos, esetenként közvetett hatása, amelyet az utóbbi két-három évtizedben a televízió is jelentős mértékben erősített.

Horvát Irma repertoárja műfaji szempontból két részre oszlik. Az első csoportot tündérmesék alkotják, a másik tömbbe hiedelemmondák sorolhatók. Már Viski Károly az Arany népe (Nagyvárad, 1919.) c. munkájában megállapította, hogy a nagyszalontai és környéki cigány férfiak főleg kovácsok, akik gyakran patkolással foglalkoznak. A cigány asszonyok szerepe a jövendőmondás, a szórakoztatás egy meghatározott formájának biztosítása a sárréti nép körében.

Horvát Irma cigány mesemondónő tulajdonképpen a sárréti magyar néphagyománynak az ápolója, és mint ilyen, a táji akkulturáció példája azt mutatja, hogy a sárréti cigányság egyes tagjai hogyan vették át a magyar parasztság szellemi kultúrájának egyes elemeit. Nyilvánvalóan ennek a cigány mesemondónak a szerepe változott, vagy legalábbis módosult, mihelyt a jövendőmondás fokozatosan a szórakoztatás irányába tolódott el. Ez a szórakoztatási forma tükrözi és bizonyítja, hogy a cigányok nagyon sok magyar néphitelemet őrzitek meg máig. Ez annál is könnyebben történt, mivel a sárréti cigányság átvette a tájon élő és gazdálkodó magyarok nyelvét. Nagyon sok cigány még szokásaiban is közeledett a magyar szomszédokhoz.

A sárréti cigány mesemondónő repertoárjában mindazonáltal számos sajátság található, amely a magyar táji néphagyományból nem vezethető le. A sírból kiszálló halott meséje sajátos módon a cigányoknál is kedvelt, és ez a tény azt mutatja, hogy a halott sorsa, a holttestben végbemenő folyamatok a cigányokat felettébb érdekelték. A többi néphez és etnikumhoz hasonlóan a cigányok is hittek a halott továbbélésében. A halottakhoz fűződő változatos szimbolikus elképzelésrendszerük ambivalenciájában a hétköznapi mágia keveredett a mesei vágyvilág művészi kifejezésével. E két világ határa másutt húzódott, mint amit a magyar parasztság táji szellemi kultúraváltozatai felmutattak.

De térjünk vissza a halottképzetekhez! Horvát Irma egyik meséjében arról van szó, hogy a halott visszajár az élőkhöz. Ez a szorongás nemcsak a cigányokra volt jellemző, hanem a többi etnikum tagjaira is, hogy féltek a holtaktól. Ugyanakkor évek múltán ellenállhatatlan vágyat éreztek egyesek közülük, hogy újra láthassák az enyészet munkálkodása után a holttestet.

– folytatjuk –

Nemtudomka (1. rész)

(Sinkó Rozália gyűjtése)

Na, egyszer volt, hunnét nem volt, volt egy szegény ember. Annak a szegénynek annyi gyereke volt, mint a rostán lyuk, tán eggyel, kettővel több volt. De nagyon szegények voltak. Olyan, mint én, mert én is szegény vagyok.

Azt mondja:

– Én már elmegyek országot, világot próbálni.

Hát itthonról meg:

– Éljen!

Elindult a fiú. Sokon ment keresztül a fiú, viaskodott, ezt, azt csinált. Csak egyszer bejött egy király városba, egy nagy király városba. Már így mondom. Oszt hát azt mondja:

– Én ide bekopogtatok a királyhoz, hátha elfogad valaminek.

Hogy el ne felejtsem szavamat, mert egyikből megyek a másik szóba. De ahogy ott viaskodott, betyárkodott, egyszer tanált egy kis kéregkunyhóra az erdőbe. Mán innét kezdem. És azt mondja:

– Bekopogtatok, akármit ád az Isten, el vagyok állva, fáradva, ringyrongyos vagyok.

Hát egy öregasszony volt otthon, hát bement.

– Szerencséd, azt mondja, hogy öreganyádnak szólították, mert ha nem szólítottál volna, karóba lett volna a fejed. Igyál, egyél, feküdj le, majd reggel megmondom a teendődet.

– Jól van, öreganyám.

Úgy így volt, reggel adott neki három birkát.

– Na, azt mondja, ezt a birkát meg kell őrizni, de olyan feltétellel, hogyha te egyet is nem hozol haza, akkor karóba lesz a fejed.

– Jól van, azt mondja, öreganyám.

– Hát, te nagyon szegény ember vagy, a jó tétért jót várj, azt mondja. Jó van. Oszt mész, azt mondja, ahon ez a gombolyég megálla, ez majd vezet tégedet.

Hát a réz hídhoz vezette a gombolyég. Ott oszt bokáig érő mező volt. Jól laktak, kövérek voltak a birkák. De

Dávid Beri alkotása

mikor jöttek haza, akkor mindig soványak voltak, a három birka.

– Na, azt mondja, jól van fiam, igyál, egyél, feküdjél le, reggel megint megmondom a teendődet.

Na, mikor elérték a reggelt, most, az mondja, megint, azt mondja, a gombolyég útján menjél, majd az vezet téged.

– Na, azt mondja, jó van. Meghajította a gombolyégot, elment.

Ahogy elmegyen a fiú utána, akkor mán az ezüst hídon mentek keresztül. De fütyölt, danolt a fiú, hát ű semmire se gondolt. Ahogy megyen, azt mondja, hogy:

– Na, kis birkáim, legeljetek, én meg lendőlök ide.

Na, ledőlt, egy kis idő múlva este lett, hazament.

– Na, öreganyám, hazajöttem, nincs semmi bajok.

Azt mondja:

– Jó mező volt, fiam?

– Jó, azt mondja, ha térdig ért a jó legelő, azt mondja. Nagyon jól laktak, kövérek is a kis birkák.

– Úgy kell, fiam. Na, gyere, vacsorálj meg, feküdj le, majd reggel megint mész, azt mondja.

Hát elment. Ugyanúgy a gombolyég vezette. Akkor már az arany hídon ment keresztül. Na, de a fiú, ahogy ű eztet mondta, az arany hídon mikor mán keresztül ment, ott meg derékig érő mező volt, hogy még nem is látta a birkákat, hogy ettek. Lefeküdt ottan, aludt. Ű álmodta aztat, hogy nem messzi van egy város, és abba' van egy királylány. Az neki a felesége lesz, ha megfogadja a szót. Erre ű felállt, oszt egy kisgalamb repkesett. Na, ahogy repkesett a kisgalamb, rácsapott a galambra. Egy toll kiesett a szárnyából a galambnak, ű meg felvette, a kalapjához tűzte a galambtollat. Na, jó, hát megyen haza fütyörészve, minden. Akkor megint mondta:

– Jó estét, öreganyám. Hazajöttem, nincsen semmi baj.

– Jól van fiam, nagyon ember lettél, és jószívű ember vagy, azt mondja. Nem rongáltad meg a hidakat. Mer' a hidakat minden szolgám megrongálta, azt mondja, de mind ott is maradt a híd alatt, belé fulladt, azt mondja, még haza se jött. Na, láttam, hogy te nem vagy kapzsi. Na, azt mondja, feküdjél le, aludjál.

Eljött a másik reggel.

– Hát most, öreganyám, letölt az idő, letölt a három nap.

– Igen fiam, azt mondja. Neked hova van szándékod menni?

– Hát én, azt mondja, igen ledűltem egy kicsit a mezőbe, én álmodtam, azt mondja, hogy ide nem messzi van egy város, ott van egy királylány, hogy azt meg kék nekem próbálni.

– Te, azt mondja, megpróbálod, meg is halsz, azt mondja. De megnyered, ha a feltételeket megfogadod. Az a toll, ami neked van a kalapodnál, annak egy ujja. Elveszett, mert te kiütötted az ostorral. De ez nem baj, azt mondja, mert ez visszajön neki, még egy ujja, a királylánynak. A királylány volt a galamb. Azt mondja:

– Az a királylány egy kápolnába' van, el van átkozva galambnak. És hogyha te megváltod, a tiéd lesz, azt mondja. Én adok neked egy lovat és az, azt mondja, mikor te rágondolsz arra a lóra… Egy kis szőrt adok neked, ráfúsz, az mindenkor ott lesz. De a királylány úgy lesz a tiéd, azt mondja, hogy te oda beállsz szolgának. Ne kérd a királylányt, mert hogy nem kapod el, azt mondja, mert nem tudod, hogy megváltani akkor. Hanem, azt mondja, ne szólj semmit, csak mindenre mondjad, hogy nem tudom. Na, jó, azt mondja, hát mutassál majd … Lesz neked a kezedbe' egy virág, te ilyeneket csinálsz, majd megértik. Oszt akkor téged elneveznek Nemtudomkának. Akkor te azt a tollat, este tizenkét órakor vedd ki. Majd leszáll hozzád az a galamb, mert hiányzik az ujja. Fogd meg és tedd oda a szárnyához, ahun hiányzik a toll, az oda visszamegy, az ujja a királykisasszonynak. Azt mondja, és csókold meg három éjszaka, oszt akkor te meg tudod váltani. De ne mondjál a lánynak se egy szót se, te legyél csak olyan, mintha néma volnál. Ha te eztet megteszed, akkor a lány visszamegy, azt mondja, a kastélyba, te meg ott leszel, a virágoskertet gondozod, és majd az lesz a feleséged. Ha bajba' leszel, olyan bajba', akkor, azt mondja neked mindig az a szál szőr legyék a kezedbe. Ráfújsz, akkor lesz egy lovad, olyan, hogy te avval mehetel akárhová, lehagyol mindenkit. Táltos lesz, ha így mondom mán. Ahhoz, azt mondja, felszerelés, kard, minden lesz, mint egy királyfiúnak.

Na, úgy is volt. Na, majd bekerült. Hát mint néma, úgy ment be. Mondják.

– Mi kell, kenyér kell? Mer' olyan szegény ruhába ment be.

– Nem tudom.

Hát majd csak a kezibe' volt egy virág, oszt mutatta, hogy ő csinálja a kerteket.

Azt mondják oszt a népek:

– Nem tudjuk, mit beszélsz.

– Felséges király, van itt egy rongyos valaki.

Azt mondja:

– Hozzátok ide énhozzám.

Odavitték. Hát meghajlott ő, csak nem mondott semmit a királynak. Megfogadta az öregasszony tanácsát. Alig várta, hogy jussík ki a kertbe. Oszt mutatta, hogy ű olyanokat csinál. A király, ugyi, megértette, ahogy ű mutogatott.

– Na, azt mondja, ő meg, azt mondja, kertész, a virágoskertbe, azt mondja, felfogadom.

Na, úgy is volt. No, annak a királynak három lánya volt. A királylánynak meg volt egy boszorkányos vőlegénye, annak az anyja átkozta el a királylányt, a kisebbiket. Na, oszt ű mindig figyelte a kápolnát, az ablakot, hogy mikor repül ki a galamb, a fehér galamb. De hát ű olyan virágot csinált, ezt az öregasszony adta neki ezt a tudományt, hogy megbámulták.

A királylány onnét leste a toronybúl, hogy ez a fiú milyen virágokat csinál. Csinált aranybúl, csinált ezüstből, csinált emilyen, amolyanokat mindig. Akkor felült, megfogta az izét (a szőrt). A lány meglátta, onnét látott a lány. Ű nem látta a lányt, de az látta űtet. Oszt akkor felöltözött a királyruhába.

A lú megszólalt, azt mondja:

– Kedves gazdám, azt mondja, a nyeregbe van nekem minden, öltözz fel jól. Gázold össze az összes virágokat, ne félj, meglesz, azt mondja a virág.

Úgy is volt, felült.

A király is látta, de azt nem látta, hogy kicsoda, csak mán mikor a lovon ült, oszt összevissza gázolta az összes virágokat, azokat a szép virágokat.

– Hun van az a Nemtudomka? Hogy nem tudta megfogni azt a királyfiút, a más országi királyfit? Összegázolta!

– De ki lehet az, meg mi lehetett?

Ott tanakoztak a kastélyba. Mer elrepült a fiú oszt a lúval. Úgy jött vissza, mint ahogy ű volt. Na, híják befele.

– Nemtudomka, hát hun voltál?

– Nem tudom.

Mer' azért volt mondva, hogy nem tudom, hogy ne feleljék semmire, mert akkor a királylányt nem tudja megváltani. Csak mondta, csak mondta: nem tudom.

– Nincs evvel mire menni. Na, eridj, csináld.

Reggelre olyan virágok …, még szebbe voltak reggelre. A lány onnét figyelte. Na, eljött az első este tizenkét óra. Úgy, ahogy mondta az öregasszony, leszállt a lány a fiú mellé. Mondta neki, hogy:

– Úgy is tudom, hogy tudsz valamit. De, azt mondja, szólalj meg, dugjad nekem vissza a tollat, mert egy ujjam hiányzik. A kisujja hiányzott.

Hát a fiú, hogyne, megfogta, odadugta neki. Meg is csókolta a lányt. Avval elszaladt, eltűnt a lány. Úgyhogy harmadik este is így történt, hogy megcsókolta. A lány mindent látott, szóval, hogy ez valami tudákos, úgy állapította meg a királylány. Na, harmadik este is így történt, hogy megcsókolta. Mán akkor a lány tiszta lány volt, ment is be a kastélyba.

Azt mondja az apja:

– Mi történt kislányom, hogy most már itt vagy?

– Letölt a tizenkét év, azt mondja, volt egy valaki, engem megváltott. De én nem tudom, kicsoda.

Nem adta ki, hogy Nemtudomka, nem adta ki. Az öregasszony csinálta.

Oszt azt mondja a király.

– Most már ennek a nagy örömére csinálunk, azt mondja, egy ünnepet. Kurjants rájuk az összes faluba, országba, világba:

– Szegény, báró, grófok, urak, jöjjenek lánynézőbe!

És volt nekik, háromnak három alma. Amelyik odahajítja ahho', az lesz az urok, úgy is történt. Hát a két lány, a hercegekhez, grófokhoz lökték. A kicsi még nem lökte el.

No, ott voltak mindegyik udvaron, de Nemtudomka még nem volt, nem volt ott. Majd Nemtudomka helyire ment, berepült a kapun. Mikor ment, a lány már tudta rögtön, hozzávágta (az almát).

Mesélő: Horvát Irma

– folytatjuk –

Kertész Imre:

Bizhelyakipe

Kana kothe resline kaj o hospitalo, vi anglunovar pajesa thodine amen, kade, hoj zurales nasul sas o shudro paji, haj sa mel tele thodine pa mande, vi hertijuno phanglipe tele ingerdas o paji. Pala kodi ingerdine ande jekh hospitalosko than, kathe dine jekh gad, haj jekh pe etazhoska phalyako pato pashjilom tele, haj pe le sulumako gonos, so ratvalo, khandino, tortome, siklo sas. Pala kodi korkori somas, haj shaj sutom but, baro.

Amaro dulmutano lyako pe nyeve than sagda amenca ingras, kade dichol: shaj phenav, ando hospitalo vi man but dulmutano lyako trubujas te shudas-ta. Kothe sas mure dyosko pinzharipe: ande angluni vrama, ande sako zori opre ushtyavilas. Ande kaver dyes pe kadi darajlom: sutom-tar o „appelto", avri aba line sama te roden man, haj lokhes pachasle jilesa lom zhanipe pa kado, hoj me feri sunodikhlom, kathesom ando hospitalo, sa mishto si, pasha mande varikon ande leski dukh cipil, majdur vorbisaren, kotka kaver manush mutos pashjilas ando pato, tinzos dikhlas opre po chardako, mulo sas, Feri muro phumb dukhal, haj trushalo som, hajkam kathar o andrutno tatyipe. Vrama trubujas man, zhikaj patyajlom: naj appelto, chi trubul te dikhav le ketanen, haj chi trubul te phirav ande butyi, haj kadale mishtyipe mange, muro nasvalyipe chi rumusardas-tar. Cerreavar vi man opre ingerdine ande jekh etazhoski soba, kaj le duj sastyara kerdas butyi, jekh terno sas, o kaver majphuro sas: me le phureske somas lesko paciensho. Shuko, kalo, drago manush sas, uzhe gada sas, papuchenca, chiptasa pe leski kuj, amalipasle musurasa, so pe phuri hilpa cirdas. Avri pushlas mandar kotharutno som, haj vi voj avri phendas, hoj anda Transilvanija avilas. Aba vi tele las pa muro chang o rangaslo ratvalo phanglipe, haj avri pizdas so sas ande muri pulpa, haj variso suvasa gezura shutas mashkar muro mas haj muri morchi, sar phendas: „le phiripesko opre inkripe", „anda le uzhipeski voja", te na sastyol andre majsigo, sar trubujas. Me kadal vorbi losshasa ashundom, ken aj ma khanchi butyi, sostar te sidyarav man ando muro sastyipe. Aba chi fajas man leski kaver vorba, sostar cerrasajlas e jekh xiv ande muri chang. Kodi phendas, inke jokhar trubujas duj shinipe te kerav. Pushlas mandar, pe leste te dav man, haj me chudisardom, ke kade dikhlas pe man, kon muri vorba, hajkam muro mandatumo azhukarnas. Phendom leske: – Sar faj tut –, haj voj kodi phendas sigo, atunchi chi trubul te azhukaras. Kothe ando than andre zhalas ande butyi, de me cipisardom kathar e dukh, kado, dikjlom, jekh cerra nashadas le. Vi phendas majbutivar: – Kade chi zhanav butyi te kerav –, haj zumadom te muntusarav man: – Chi kerav kaver. – Pala cerra centimeteri muklas andre e butyi, bikodolesko plano te kardinosas. De vi atunchi lichilo sas: „Vi kado variso", ke aba ande duj than shaj pidel avri le phumb. Vi e vrama nachilas ando hospitalo, te na sutom, e bokh, e trush, e dukh, so sas ande muro punro, jekh-jekh vorbisaripe vaj le sastyaripeski pecipija sagda tele phanglas – de bibutyakos, kadaleske gindoske, soske zurales losshajlom, mishto somas kade. Le nyeve avile manushen pushkerdom: so si nyevipe ando lageri, anda savo blokko aviline, te pinzharen anda Block Fünf jekh manushes, kon bushol Citrom Bandi, jekh majucho, phagerde nakhake manushes, angle naj les dand, de chi jekh chi serosardine pen. Legmajbut phumb, so me dikhlom pe lende, ande sastyareski soba, sa kasave sas, sar mure, de sas vi majopre, po mashkar, pe bul, haj pe korr, haj vi po dumo, ande zhanipe „flegmonura" sas, kadale phumb sagda si ande koncentracioshosko lageri. Maj pala kodi aviline kasave manusha, kas trubujas pa lenge punre trubujas tele te shinen jekh, duj naj, vaj sa naj, haj phendine-tar: kothe ando lageri jivend si, haj ande kashtune papuchi pahosajline lenge punre. Ande kaver lalipo ande mishto kerdas raboske gada baro raj avilas andre kaj sas o sastyari. Kadi ashundom lestar: – Bon Jour! –, haj anda kadi, haj anda lesko lolo trinkolcosko „F" gindisardom man, hoj voj francuzo manushi, haj anda „O Arzt" kodi gindisardom, hoj voj si o opruno sastyari.

Zhi but vrama dikhlom les, ke dulmut dikhlom aba kasave shukar manushes: nas kasavo ucho, de leske gada mishto tordyilas pe leste, chudasles, leski musura oblo sas, o intrego manush interesno sas, leski falka obloj, pe leska falkako mashkar sas jekh xiv, jekh cerra leski kali ulejasli farbasli morchi slabos fimlal ando nuro, kade, sark here mashkar le manusha, dumutanes. Hajkam tranta bershengo shaj si. Dikhlom, vi le sastyara opre shuden pen, ande leski voja phirdine, leske sakofalo avri phendine, de me sama lom, hoj von kodi kamlinesas te sikaven, sar von vorbin kulturnoma shibasa, francicka shibasa. Vi kodi trubujas te dikhav, le oprune sastyereske chi phendas khanchi: sakofalo dikhlas, jekh-jekh vorba phendas, vaj peske sheresa das somno, de sa lokhes kerdas, pachaslos, brigasles, pe leski musura, ande peske kale jakha brigasa pherdo dikhipe. Feri mucisajlom, ke chi hatyardom sostar brigasloj, kado barvalo, patriciusho manush, kon zhikaj kasavo baro than ingerdas pes. Zumadom te dikhav leski musura, mure jakhenca phirdom pa leste, lokhes hatyardom kodi: hoj les azbal kodi situacija, anda kodi brigasloj, ke vi voj si rabo. Aba-aba te phenav leske: na bunusar, de darajlom kodi te phenav leske, haj vi sostar te phenos leske, k eme chi zhanav francicka shibasa.

Me perdal sutom o muchipe. Vi me ashudom kodi: misto zeitzi cerhi barrune barakura kerdine, vi mashkar lende sas hispitalosko than. Pale ando autovo shudine amen jekh ratyi, kodi gindisardom man pa o shil, jivend shaj si, haj jekh kher zurales nuraslo sas, haj ando kodo balaji dikhlom, haj ande kado troko trubujas sakonenge te najaras amen, kado paji zurales shudro sas, haj sakon ande kado melalo paji aba angla mande najolas. Pala kodi vi kathe nachilas e vrama, vi kathe kasavo dyelo sas, sar ande dulmutani cerha. Ande

amaro nyevo hospitaloske pricchuri trin etazhoske sas. Koj o sastyari majcerravar ingerdine man, kade muri phumb lokhes sastyajlas, sar zhanglas.

Majzebejime vi pe mure mashkareski rig phabuvali dukh kerdyilas. Na pa but, ke o dukhipe chi mulas, trubujas te phenav le grizhareske, de jekh cerra vrama inke trubujas te azhukardom, angla le barakosko tham le sastyara dikhline man, haj kade inke jekh shinipe avlas vi pe muri chachi rig. Pale pe jekh nasul than avlas o muro, jekh biglazhaki felyastra sas angla mande, pe sastrune rachuri sagda pahuri sas. Me zurales shilajlom, de skurto bikochakaslo gad, haj anda shil lini zeleno phangli stadyi rimosardom. Kade but shilajlom, ke sas ma duj kapi, e jekh kapa o grizhari manglas mandar ando unzhulipe, hoj maj palpale anel la, me chi kamlom kothe te dav, de voj sas o majzuralo, las mandar, de vi kodi somas brigaslo, ke e kapa atunchi lel tele pa kodol manusha, kon na pa but merana. Ande kaver vrama jekh kaver nasvalo phendas mande: pale avel o grizhari, pale nyeve nasvales anel, haj kodi rodel, kaste shaj pashjarel les kothe. Le manushes – kon zurales nasvalo sas, – anda kodi pe jekhpatosko than trubusardinosas te shuven, de voj cipisardas but: – te pushen le sastyares, leske korkorutno pato phirel. Le grizhara majdur ingerdine les, de nas shusho pato, kade pasha mande pashjardine le manushes, kon kasavo vershengo sas, sar me. Leski galbeno musura, bare phabuvale jakha sarte dikhlomas – de kathe sakonenge galbeno musura haj phabuvale jakha sas. Leski angluni vorba sas, hajkam si kathe jekh cerra paji, haj phendom leske, vi man trubujas, pala kodi cigaretta manglas, de nas les baxt, ke nas ma cigaretta. Phendas mange, manro te delas pala late, de me kodi phendom leske, na mang, naj: atunchi ashundas. Hajkam phabuvalo sas, ke anda lesko trupo tatyipe avel avri, soske vi me zurales loshshajlom. De kodoleske chi losshajlom, sorro ratyi mishkisardas, haj voj chi bunusardas mure phumbenca. Phendom leske: mo, dosta te avla, ash aba, haj voj ashundas pe muri vorba. Detehara dikhlom aba, hoj sostar: kaj o kavevo zumadom te opre ushtyakerdom. Sigo kothe dom vi muri chajka le grizhareske, haj kana phendomas leske, so si, o grizhari cipisardas pe man, manglas le chajki. Pala kodi perdal lom vi lesko manreski porcija, ratyine vi leski zumi, haj zhikaj kerdom kadi butyi, zhikaj jekh dyes sung das avri anda peste, kade me phendom darajles, chi sama lom ande muro pato. De chi phendine mange khanchi, korkoro ashilom ando pato.

Kathe pinzhardom vi le kermem. Le pishomen chi zhanglom te xutyilav: sigo xuttyiline mandar, ke von majbut xale, sar me. Le zhuven aba te shaj xutyildom, de vi losshasa mudardom len, kamlom te xutyilav len, – pala jekh minuto inke jokhar shaj xutyilav jekhe kavres –, kothe, kaj sas inke majbut. Sakaj kothe sas, sakaj andre gele, vi tela muri zeleno stadyi kothe geline, majna e stadyi mishkisardinosas. V'atunchi, legmajlashes atunchi darajlom, kana ande muro mashkar hatyardom o churindipe, le zhuve xale mure mas. Zumadom avri te lel len, haj chi kana chi hatyardom kadi dyelo khancheske. Pala jekh vrama muklom kadi butyi, haj feri dikhlom len, sar xan, haj me hatyardom len, lengo pohortyipe, lengi baxt: vi me pinzhardom kado hatyaripe. Pe kodi gindisardom man, hatyarav len, vi me bokhalo som, vi me xo sakofalo. Aba-aba muri blinchi nachilas. Chi pala kodi chi losshajlom le zhuvenge, kerko sas muro trajo lendar, de aba chi xojajlom pe lende, ke kadi si la naturaki kris, tele sharadom len, haj chi mudardom len.

Avri shaj phenav: naj kattyi zumajipe, kasavi pacha, te na las paluni baxt kathar o trajo, atunchi, kana inke patyas ande amari baxt. Kade, kana ame chi birisardam butyi te kerav, haj palpale bishaldine amen ando Buchenvaldo, vi me losshajlom le majbute manushenca, ke ande muri godyi avile kadale lashe dyes, so kothe trajisardom, legmajlashes la deteharake zuma sas angla mande. Chi gindisardom pe kodi, hoj o dromipe sosko nasul avla, haj chi ande muri lyindra chi gindisardoom kadi. Kadi vorba, „phuvako ashimato", zhikaj feri pe mulenge phendine. Me aba trajilom, kathe sas muro trupo, zhanglom pe leste sakofalo, feri me aba chi somas ande leste. Bi sako pharipe hatyardom, hogy muro trupo ushoro, haj me mishto hatyardom man, hoj pe melali suluma pashjilom haj muro hertijuno phanglipe tele shindyilas, muro gad, haj mure raboske gada, so uradine pe man, andre zhalas ande mure phumb, – de kadalesa chi bunosardom. Pala kattyi vrama po agor slobodisardom kathar e xolyi: kon pasha mande pashjile, chi nashadine man, inke losshalom kodoleske, hoj von pasha mande si, sar mure nyamuri, akanak xutyildas man jekh interesno hatyaripe –, hajkam o kamipe si. Kado hatyardom vi lendar. Aba chi e esperanta chi patyan. Anda kodi – pasha le but pharipe – pachasle samas, kasavo avilam, sar jekh familija, kathar e dukh glaso dam, de jekhavres lasha vorbasa inkerdam. De avri phenav, kon zhanelas te mishkil, kodo zhutisardas le majbuten, vi man, kana me kodi phendom, hoj trubul ma te mutrav, dine mange jekhe konzervoski kutija, ande soste muterdom. Kana kothe reslom kaj o Buchenwald, kadi anda soste lom sama, misto tradinoski phal ande shudri chik somas, vi kodi bisterdom, hoj kado o than, kaj me kamlomas palpale te avav. Chi kodi chi zhanglom kaj som: ande gara som, vaj majd andre, chi pinzhardom pe krujalipe, o drom, le bare kher, haj chi le idol nas kothe, pe soste me mishto gindisardom man.

But vrama pashjilom kothe, pachaslos, chi gindisardom man chi khancheste. Chi hatyardom chi o shil, chi e dukh, vi kodi mura godyasa hatyardom, hoj muri musura pahaslo brishind malavel. Gindisardom man, dikhlom so sas angla mure jakha, le jivedeske norura, kathe-kothe perdal pe jekhcini xiv jekh cino nuro dikhlom, sarte jekh khamesko radioso te pekel pe mure jakha, jekh bidefinialno raglaslo, de chaches, hoj vunetasli jakh, – kadi jakh kasavi sas, sar le sastyareski jakh, kon ando Auschwitzo sastyardas man. Pasha mande amorfo variso: jekhkashtuni papuka, pe kaver rig kasavo stadyi sar muri sas, jekh plajasle nakheski, haj falkaki musura dikhlom. But trupura dikhlom pasha mande, kon ashimatura sas. Chi zhanav, pala jekh chaso, pala jekh dyes, vaj pala jekh bersh pala kodi po agor glasura ashundom, haj vi butyako glaso ashundom. Pasha mande sas jekh trupo, so jekh kaver robo kamelas opre te shudel ando cino vurdon, kaj aba sas but trupura. Atunchi ashundom, zurales phares hatyardom kodo glaso, so sas na pa but inke zurales glaso: – me ne... ga...ci...sar...av! Sar shudine opre pe cino vurdon, kon shudas les opre, zurales chudisajlas, haj kodi pushlas, lagereska nyamcicka shibasa: – Was? Du willst noch leben? – pushlas lestar. Atunchi me kodi gindisardom man, hoj me chi pushav khanchi, me majgodyaver avo.

– folytatjuk –

Honlap készítés civil szervezeteknek

A www.nonprofit.hu oldalon a Nonprofit Önarcképbe regisztrált szervezetek létrehozhatnak saját honlapot, előre elkészített sablonok alapján. A szolgáltatás ára civil szervezetek számára **évente 15.000 Ft + ÁFA** ez tartalmazza a képzést, a domain nevet és a rendszer használati díját.

A képzésen kizárólag a rendszer használatát mutatjuk meg, majd segítjük a honlapok elkészülését. Gyakorlott felhasználók számára a rendszer segédanyaga megfelelő segítséget nyújt a honlapok elkészítéséhez, így nem szükséges informatikai tudás.

Kiknek szól a Honlaphat?

- civil szervezeteknek, akik tudják, hogy a szervezetük működésének egyik alapja az internetes megjelenés, de:
- nem értenek a webprogramozáshoz, és ezen nem kívánnak változtatni,
- nincs elegendő forrásuk: domain, tárhely, designer, programozó megfizetéséhez,
- maguk szeretnék karbantartani oldalukat,
- olyan szolgáltatóra van szükségük, aki ismeri a civil szervezetek szükségleteit.

Mit kínál a Honlaphat!?

- Internetalapú honlap készítő rendszer,
- Profi megjelenés, olcsó megoldás,
- 2 hét díjmentes kipróbálási lehetőség,
- megjelenés a nonprofit.hu portál vagy a honlaphat.hu domain alatt
- telefonos és e-mail-es tanácsadás, segítségnyújtás
- szervezetenként egy fő ingyenes oktatása a Honlaphat! használatára.

Jelentkezni lehet:
Civil Ház
5000 Szolnok, Baross út 56.
Tel.: (56) 221-882
szolnok@ciszok.t-online.hu

Az év önkéntes története

Az Észak-magyarországi Civilekért Egyesület pályázatot hirdet „Az év önkéntes története" címmel! Várjuk azon személyek történeteit, beszámolóit, akik eddigi életük során valamely civil szervezetnél önkéntes munkát végeztek (vagy jelenleg is végeznek).

A beszámolóban, kérjük, térjen ki arra, hogy mely szervezetnél, mikor és mit tevékenykedett, mi motiválta, hogyan érezte magát az önkénteskedés során. Ha tud, egy fényképet is csatoljon a történethez!

A pályázatok minimum terjedelme: fél oldal.
Maximum terjedelmi korlát nincs.

A pályázatokat erre a címre várjuk:
info@nonprofit-tanacsadas.hu

A beérkezett írások folyamatosan jelennek meg az ÉMCE honlapján: a http://www.nonprofittanacsadas.hu oldalon (Önkéntesség rovat)

Beadási határidő: 2011. október 30.

A beadott pályázatokra 2011. november 1. és december 31 között lehet szavazni az ÉMCE honlapján. A legtöbb szavazatot kapott beszámoló írója a LIBRI könyváruházban szabadon levásárolható utalványt kap. (1 IP-címről csak 1 szavazatot fogadunk el!)

VÁRJUK TEHÁT A TÖRTÉNETEKET!
ÍRÁSRA FEL!

Észak-magyarországi Civilekért Egyesület,
3000 Hatvan, Hatvany Irén út 16.

Email: info@nonprofit-tanacsadas.hu

Web: http://www.nonprofit-tanacsadas.hu

ORSZÁGOS ROMA ÖNKORMÁNYZAT
ELNÖK: ***FARKAS FLÓRIÁN***
Cím: 1074 Budapest, Dohány u. 76.
Telefon: 06-1-322-8903
Fax: 06-1-322-8501
E-mail: titkarsag@oronk.hu

***** ***** *****

KÖZIGAZGATÁSI ÉS IGAZSÁGÜGYI MINISZTÉRIUM
Székhely: 1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 2-4.
1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 11.
Postai cím: 1357 Budapest, Pf.: 2.
Telefonszám (központ): 06-1-795-1000
Telefax: 06-1-795-0002
Ügyfélszolgálat e-mail: lakossag@kim.gov.hu
Ügyfélszolgálat telefonszám: 06-1-795-6411

Rajzolj, és mutasd meg nekünk, hogy te hogyan tudsz segíteni!

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

„Apróságok nagy tettei" rajzpályázat

A pályázat kiírója: Vakok és Gyengénlátók Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Egyesülete

A pályázat célja:

2011. az önkéntesség európai éve, ezért a Vakok és Gyengénlátók Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Egyesülete idén még nagyobb hangsúlyt kíván fektetni az önkéntesség eszméjének terjesztésére és a fogyatékkal élők segítésére.

Célunk, hogy rajzpályázatunk segítségével minél több óvodáshoz és kisiskoláshoz eljusson az önkéntesség élménye és értéke, és a gyermekek szemléletét pozitív irányba fejlesszük. Szeretnénk, ha ezekből az apró emberekből toleráns, empatikus, a fogyatékkal élő emberekkel szemben szociálisan érzékeny felnőttek válnának.

A pályázat benyújtásának határideje:
2011. augusztus 31.

A pályázat benyújtásának módja:

A rajzokat személyesen, vagy postai úton az alábbi címre várjuk:
4400 Nyíregyháza, Országzászló tér 8. 2. emelet 215.

A borítékra kérjük, írják fel a pályázat mottóját:
„Apróságok nagy tettei"

Pályázók köre:

Pályázatot nyújthat be minden 3–14 év közötti Magyarországon vagy határainkon kívül élő gyermek.

Pályaművek:

A pályázatra minden pályázó 1 db rajzot nyújthat be.

Az elkészítés módjában semmilyen megkötést nem szabunk, tehát a kép készülhet színes ceruzával, vízfestékkel, zsírkrétával, stb. A kép mérete maximum A/3-as lehet.

Az elkészült rajzok hátoldalán kérjük, tűntessék fel a rajz készítőjének nevét, születési dátumát, elérhetőségét és óvodájának/iskolájának nevét. A beérkezett pályaművekből vándorkiállítást szervezünk 2011. szeptember és december között.

A rajzokat szakértő zsűri bírálja, és a legjobbakat értékes jutalomban részesítjük.

A pályázattal kapcsolatban további információ kérhető egyesületünk irodájában:

4400 Nyíregyháza, Országzászló tér 8. 2. emelet 215.
Tel: 06 42 407-486
Mobil: 06 30 373 1380
E-mail: vakegy@upcmail.hu

A Wekerle Sándor Alapkezelő készíti elő és bonyolítja le a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériumhoz rendelt, hazai költségvetési forrásból megvalósuló **egyházi, nemzetiségi, kisebbségi, civil és társadalmi felzárkózással kapcsolatos pályázatokat**. Emellett hatáskörébe tartoznak egyes **fogyasztóvédelmi, közoktatási és felsőoktatási projektek** is. Ugyancsak az intézmény látja el a **Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszerrel** és az **Útravaló Ösztöndíjprogrammal** kapcsolatos feladatokat.

A Wekerle Sándor Alapkezelő a hazai költségvetési források kezelésében szorosan együttműködik a **Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium** Társadalmi Felzárkózásért Felelős Államtitkárságával, az Egyházi, Nemzetiségi és Civil Társadalmi Kapcsolatokért Felelős Államtitkársággal, a **Nemzeti Erőforrás Minisztérium** Oktatásért Felelős Államtitkárságával és a Szociális, Család- és Ifjúságügyért Felelős Államtitkársággal, valamint a **Nemzetgazdasági Minisztérium** Belgazdaságért Felelős Államtitkárságával.

WEKERLE SÁNDOR ALAPKEZELŐ
Cím: 1088 Budapest, Múzeum utca 17.
Telefon: 06-1-301-3200 Fax: 06-1-301-3220 E-mail: info@wekerle.gov.hu

OLVASSUNK MAGUNKRÓL!

Kedves Olvasóink!

Ezúton is szeretnénk megköszönni érdeklődésüket lapunk iránt. Örömmel tapasztaljuk, hogy olvasókörünk folyamatosan bővül, s lapunkat egyre többen olvassák honlapunkon (www.ldromalap.hu) keresztül is.

A nagy érdeklődésre való tekintettel új kezdeményezést indítunk ***Olvassunk magunkról!*** címmel.

- Szeretné megismertetni települése hagyományait másokkal is?
- Ismer szakmai és regionális összefogást, a szervezetek közötti együttműködés kialakítását szolgáló modellértékű programokat?
- Kulturális programon vett részt és jól érezte magát?
- Példaképként tekint valakire, aki életpályájával mások számára is minta lehet?

Fesztivál, falunap, képzési program, szakmai együttműködés?

Írjon róla, hogy mások is megtudják!

Várjuk olvasóink írásait a településükön, a megyéjükben, a régióban történő eseményekről!

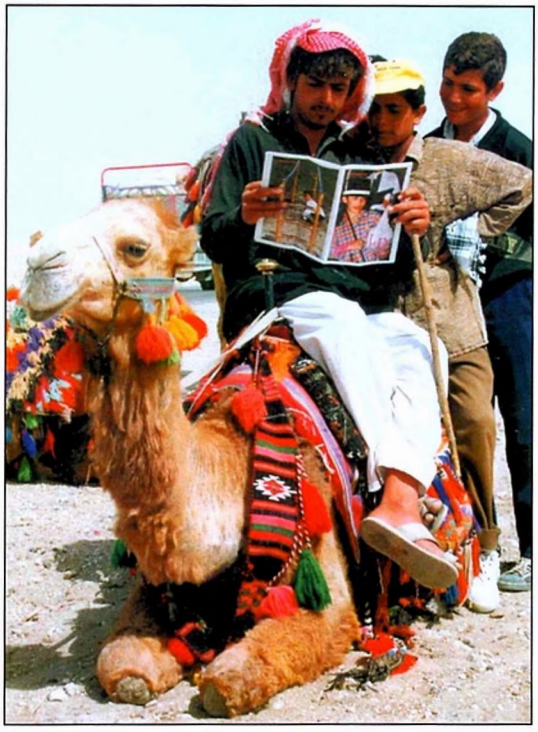

Leveleiket, fényképeiket várjuk szerkesztőségünk címére:
5000 Szolnok, Aranka u. 3.

A Szerkesztőség

MEGRENDELŐ

Megrendelem az LD című roma lapot

. . . . . példányban, az alábbi címre:

Megrendelő neve: . . . . . .

Címe: . . . . . .

. . . . . .

Előfizetési díj
egy évre: 3600,- Ft,
fél évre: 1800,- Ft,
negyedévre: 900,- Ft

A megrendelőlapot és az előfizetési díjat a szerkesztőség címére kérjük eljuttatni:

LD „LUNGO DROM"

5000 Szolnok, Aranka u. 3.
Telefon:
(06) 56/420-110

Előfizethető rózsaszínű postai utalványon.

Lakatos Klára alkotása